

IRDO

MOZAIK

Prve slovenske družbeno odgovorne novice, št. 5/X maj 2017

Intervju Mojca Markizeti

Mojca Markizeti v podjetju Iskraemeco vodi razvoj pravičnega števca, produkta, ki želi vplivati na boljši okoljski in družbeni odtis celotne industrije, podjetja in proizvoda.

Str. 4

Konferenca IRDO

Inštitut IRDO vas vabi, da s prispevki sodelujete na 12. mednarodni znanstveni konferenci z naslovom Dodana vrednost kot poslovna informacija z vidika družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja podjetij.

Str. 10

Model M Slovenija

Model M Slovenija se je preselil v Pomursko regijo in sicer v Mursko Soboto.

Str. 15

IRDO - Inštitut za razvoj družbene odgovornosti je bil ustanovljen leta 2004 z namenom raziskovati in pospeševati razvoj družbene odgovornosti v Sloveniji in v svetu.

Prizadeva si povezati vse ključne akterje na področju razvoja družbene odgovornosti (podjetja, vlada, civilna družba...) ter izvajati skupne aktivnosti in kampanje za osveščenost širše družbe o potrebnosti in pomenu družbene odgovornosti v Sloveniji.

S svojim delovanjem inštitut IRDO prispeva k prenosu in prilagajanju tujega znanja ter konceptov slovenskim razmeram in potrebam, hkrati pa omogoča izmenjavo slovenskega znanja in izkušenj s tujimi strokovnjaki, podjetji in organizacijami.

Povabite v naše članstvo tudi druge, ki bi želeli biti seznanjeni z informacijami o družbeni odgovornosti in prispevati k razvoju le-te.

Izdajatelj:

IRDO

Inštitut za razvoj družbene odgovornosti

Preradovičeva ulica 26

2000 Maribor, Slovenija

info@irdo.si // www.irdo.si

Telefon: + 386 (0)31 344 883

Faks: + 386 (0)2 429 7104

Spletna mesta: www.irdo.si,
www.horus.si, www.mladinski-delavec.si,
www.chance4change.eu

Uredništvo

Glavna urednica: Barbara Bradač

Novinar: Primož Ademovič

Odgovorna urednika: Anita Hrast,
ddr. Matjaž Mulej

Kontakt: novice@irdo.si

Naklada: elektronska oblika novic, poslano na najmanj 1400 naslovov

Foto: IRDO in drugi avtorji

Fotografija na naslovnici: Andrey Gorshkov, <http://www.freeimages.com/>

V kontekstu družbene odgovornosti (zmanjšanje stroškov, onesnaževanja okolja) so novice v elektronski obliki. Za vsebino prispevkov odgovarjajo avtorji. Mnenja avtorjev niso tudi nujno mnenja uredništva. Besedila niso lektorirana in so v slovenskem in angleškem jeziku. Vse pravice pridržane. Ponatis celote ali posameznih delov je dovoljen le s pisnim dovoljenjem uredništva.

Revija IRDO Mozaik je v letu 2015 prerasla meje članstva, zato je namenjena članom inštituta IRDO, simpatizerjem, podpornim partnerjem ter poslovni in širši javnosti.

Vsebine

- 4 IRDO intervju: Mojca Mar-kizeti
- 10 Konferenca: Družbena odgovornost in izzivi časa
- 14 Mladi, podjetništvo in DO
- 15 Model M Slovenija
- 18 Model M Intervju: Mateja Rihter
- 22 DO v Sloveniji
- 24 De bonovo z učitelji in drugimi
- 27 DO v Evropi in po svetu
- 31 Dogodki in konference
- 32 Razpisi in priložnosti
- 33 Sveže v knjigarni

V skladu z odločbo št. 61510-6/20153 z dne 23.2.2016, ki jo je izdalo Ministrstvo RS za kulturo, je e-revija IRDO Mozaik, prve slovenske družbeno odgovorne novice, vpisana v razvid medijev pod zaporedno številko 2014.

Mojca Markizeti

str. 4

Mojca Markizeti o družbeni odgovornosti, za katero meni, da je družbena odgovornost vse, kar počnemo in bi družbeno odgovorno morali ravnati vsi, ki se kjerkoli združujemo. »Nikoli pa nismo brez odgovornosti. V večje čevlje, ko stopamo, večja je naša odgovornost,« pravi.

Konferenca IRDO

str. 11

12. mednarodna znanstvena konferenca DRUŽBENA ODGOVORNOST IN IZZIVI ČASA 2017 z naslovom Dodana vrednost kot poslovna informacija z vidika družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja podjetij bo potekala 28. September 2017 v Mariboru.

Model M

str. 15

Model M Slovenija se je preselil v Pomursko regijo, in sicer v Mursko Soboto. V Pomurski regiji je izmed 16 kandidatov, 11 žensk ter pet moških. Namen projekta je, da mlade z usposabljanjem, mreženjem, svetovanjem in aktivno participacijo omogočimo, da ustvarijo svoje modele uspeha.

Spoštovane članice in člani Inštituta IRDO!

Prvi dan junija je ameriški predsednik Donald Trump razglasil, da ZDA odstopajo od pariškega podnebne sporazuma. **Pariški sporazum** je sporazum o podnebnih spremembah na svetovni ravni. Dogovor, ki je bil dosežen 12. decembra 2015 v Parizu, vključuje akcijski načrt za omejitev globalnega segrevanja na „precej manj kot“ dve stopinji Celzija. Ob odstopu ZDA od sporazuma, so predstavniki Evropske unije in Kitajske napovedali, da se bodo proti podnebnim spremembam bojevali tudi brez ZDA. V tokratnem Mozaiku lahko tudi preberete, da bosta, po mnenju Mojce Markizeti, družbena in okoljska odgovornost zaživel takrat, ko ju bodo živel vsi, ko to ne bo izbira.

Inštitut IRDO vsako leto organizira mednarodno znanstveno konferenco Družbena odgovornost in izzivi časa. Rdeča nit letošnje konference IRDO je širše opredelitev dodane vrednosti: to je vrednost, ki ne bi zmanjšala dane lastnine in prijetnega življenja, celo pri popolni porabi. Vključuje tudi pojme, ki so izraženi izven računovodstva. Povečevanje tako opredeljene dodane vrednosti omogoča nadaljnji razvoj, rast človeškega življenjskega standard in zmanjševanje tveganj kriz, vse do 3. svetovne vojne in povzročenih in naravnih katastrof.

Vabljeni 28. September 2017 v Maribor.

Uredništvo Mozaika

IRDO Intervju: Mojca Markizeti

»Edina napaka, ki jo lahko narediš je, da nič ne narediš, da ne poskusiš«

Mojca Markizeti je diplomirala na Ekonomski fakulteti v Mariboru, podiplomski pa končala s področja socialnega managementa na Fakulteti za socialno delo. Mojca Markizeti v podjetju Iskraemeco vodi razvoj pravičnega števca, produkta, ki želi vplivati na boljši okoljski in družbeni odtis celotne industrije, podjetja in proizvoda. Svoje poslovne izkušnje je nabirala kot predstavnica za stike z javnostmi v pisarni Varuha človekovih pravic ter kot tajnik IEDC – Poslovne šole Bled. Vodila je tudi Slovensko društvo ZN za trajnostni razvoj – UNGC Slovenija ter je bila soustanoviteljica Gibanja za trajnostni razvoj Slovenije - TRS. Mojca uživa v vodenju delavnic, ki pokrivajo tematiko trajnostnega razvoja, nastopila je tudi kot govorka na TEDxFDV, kjer je govorila o pomenu aktivizma in odgovornega državljanstva. V osebnem življenju je Mojca mama dveh deklic, ki jo vodi radovednost, čut za pravičnost, je aktivistka in strastna zagovornica trajnostnega razvoja ter blaginje za vse ljudi.

Pripravila: mag. Anita Hrast

Fotografije: osebni arhiv

Kako vi razumete družbeno odgovornost?

Zame je družbena odgovornost vse, kar počnemo. Zato se mi zdi, da neki modeli družbene odgovornosti, ki smo jim bili priča, oz. se še kar odvijajo, sploh v našem okolju, ki so izključno enoplastni ali pa eno-deležniški ali kakorkoli bi temu rekli, da enostavno ne doprinesejo dovolj. Tako, da zame je družbena odgovornost vse.

Se pravi družbeno odgovorno bi morali ravnan ti vsi, kjerkoli se združujemo?

Tako, tukaj gremo na nivo osebne integritete in ostanemo na tem nivoju. In potem to osebno integriteto nosimo s seboj, kamorkoli pač gremo in odvisno v kakšnih čevljih smo v svojem poslovnem in osebem življenju, odvisno, kakšne imamo možnosti, moč, pooblastila... s tem se tudi večja naša odgovornost. Nikoli pa nismo brez odgovornosti. V večje čevlje, ko stopamo, večja je naša odgovornost.

Zakaj ste se vi začeli ukvarjati z družbeno odgovornostjo?

Sploh ne znam odgovoriti na to. Meni se zdi, da sem že celo svoje življenje tako živela in da je to prišlo, kar samo od sebe. Zdaj se še neka-

Mojca Markizeti

ko zavedam, da se s tem intenzivno ukvarjam. Do sedaj se mi je zdelo, da je to pač enostavno nekaj, kar moram in kar moramo vsi početi. Pa sem bila vedno znova razočarana, ker večina tega ne počne. Družbena odgovornost in okoljska odgovornost bosta zaživel takrat, ko ju bodo živeli vsi, ko to ne bo izbira.

Kako pa bi ocenili stanje družbene odgovornosti v slovenskih podjetjih?

Glede na to, da sem vodila eno mrežo slovenskih podjetij, ki se je temu zavezala, in da sem kar nekajkrat ocenjevala razne natečaje, tekmovanja teh tematik, pa da sem tudi kar nekaj podjetjem svetovala, bi jih jaz razdelila v tri kategorije

Ena podjetja so tista, ki mislijo, da vse že vedo in obvladajo in znajo to zelo dobro izkoristiti v svoje marketinške in PR namene. Potem so podjetja, kjer recimo začutiš, da imajo željo in razumejo družbeno odgovornost, vendar se enostavno zaradi njene kompleksnosti in zaradi občutljivih situacij na trgu, ne čutijo dovolj močne, da bi vpeljali neke drastične spremembe. In se odločijo, za tisto, kar zmorejo narediti sami. Tretja kategorija podjetij pa so tisti, ki se področja družbene in okoljske odgovornosti še sploh niso dotaknila v svojem poslovanju.

Vsa podjetja v Sloveniji sicer morajo slediti kar nekaj zakonodajnim zahtevam iz svojih specifičnih področij in nekaterih skupnih področij. In

tu je že kar nekaj narejenega. Samo te stvari si velikokrat tudi nasprotujejo ali se ne dopolnjujejo, niso vzpodbudne in ni nekih vzajemnih učinkov. Predvsem so pa to neki minimumi. Potrebno pa je precej več.

Je pa, seveda še, četrta skupina. To so podjetja, ki se družbene odgovornosti celostno zavedajo in k temu tudi celostno pristopajo in ogromno naredijo. Ampak to so bolj ali manj manjša podjetja, ki izhajajo iz npr. socialnega podjetništva, ali pa mogoče celo nevladnega sektorja. Sicer so to krasne zgodbe in zelo pohvalne. Ampak glede na učinek v družbi, lahko to, kar ta manjša podjetja dosežejo, eno večje industrijsko podjetje s svojim delom v pol leta podre..., recimo, če gledamo družbeni in okoljski odtis, če primerjamo na podlagi merljivih rezultatov. Zato se mi zdi tako zelo pomembno, da se začnejo stvari odvijati vseobsežno.

Kaj pa bi bilo potrebno narediti, da bi več podjetij vključevalo družbeno odgovornost v svojo prakso?

To, kar se do sedaj še ni zgodilo, pa bi se moralo. Enostavno, brez kakršnihkoli zadržkov in odlašanja, bi morali stopiti skupaj, tudi zakonodaja in investicijske politike bi morale peljati isto zgodbo. Ker interes v podjetjih je, ampak enostavno ni možnosti. Podjetja se trudijo implementirati direktive in zakone. A se velikokrat izgubijo in zavozlajo že znotraj tega. Ker jim en zakon nekaj dopoveduje, druga direktiva evropska jim to prepoveduje, če hočejo na tretjem trgu delati morajo delati tako ... In se ukvarjajo podjetja samo s tem, kako reševati »day to day« te zadeve, zato imajo tudi zaposlenih veliko ljudi. Podjetja morajo reagirati hitri, biti uspešni na trgu...država pa si dovoli 10 in več let, da spremeni npr. izobraževalni sistem. Saj ko so vidni učinki, je vendar že prepozno. Če ne bomo sposobni res pogledati in reči 'res, zdaj bo pa treba neki rez narediti in se nehati hecati in skupaj stopiti in postati konkurenčni in trajnostni', do takrat se pač po mojem ne bo nič kaj zelo velikega spremenilo, na žalost.

Pred leti smo v Sloveniji ustanovili, tudi skupaj z vami, takšno neformalno mrežo za več družbene odgovornosti, ki smo jo poimenovali Partnerstvo za družbeno odgovornost. Pa me zanima, kaj menite, kaj je naredila ta mreža in zakaj se je njeno delo ustavilo?

Sploh ne vem, zakaj se je ustavila. Kolikor se jaz tega spomnim to ni bil edini poizkus. Jaz sem bila članica oz. del še vsaj dveh podobnih iniciativ, pač imenovana s strani nevladnega sektorja v določeno komisijo, pa v drugo svetovalno skupino in tako naprej. To je bilo v redu. Ampak problem je bil v bistvu, da nas je bilo cel kup s strani podjetij in s strani nevladnih organizacij, ki smo o tem veliko vedeli in bili pripravljeni zelo trdo delati na tem, da se to premakne. Iz tretje strani, torej zakonodajne, pa ni bilo sogovornika oz. so se ti pogosto menjavali. Še tisti, ki so prišli, so v bistvu trdili, da so prišli skoraj na skrivaj. Zdaj so se te stvari malo uredile in so prešle začetni nivo. Tudi v Sloveniji se zdaj na tem področju postavljajo stvari, ampak že spet preveč razdrobljeno, sektorsko in nepovezano, brez resnih ukrepov, prepočasi. In še vedno se ne morem znebiti občutka, znotraj enega ministrstva, eni vodijo v eno smer in drugi v drugo smer in tako naprej, pač klasika, še vedno.

Kdo pa je tisti, ki bi lahko povezoval delo takšnih strokovnjakov na tem področju?

Razumeti moramo, da okoljska in družbena odgovornost gospodarstva ni več izbira ampak nuja, če je ne bomo implementirali bomo povzročali škodo, ki je dokazljiva in merljiva. Strategijo in akcijski načrt bi moral povezovati nek močan inštitut, morda javen inštitut, ki bi bil strokovno- javno-neodvisna kombinacija.. Ampak problem je, da tudi če se tak inštitut ustanovi, če mu ne daš pooblastil in moči, če dovoliš razprave o potrebnosti ukrepov, lobiranje proti ukrepom,...je čisto vseeno, če je ali pa ga ni. Recimo, če gledamo primer Varuha človekovih pravic. Marsikatera država ga ima, ampak če ta oseba oz. ta inštitut ni neodvisen, je skoraj vseeno, če ga nima. Isto je tukaj. Čisto popolnoma isto.

»Družbena odgovornost in okoljska odgovornost bosta zaživel takrat, ko ju bodo živel vsi, ko to ne bo izbira.«

Torej, bi lahko rekli, da so ovire za to, da ne pride do neke kohezije, ali kako bi rekli, sodelovanja med različnimi deležniki v družbi za več družbene odgovornosti, v tem, da ni nekoga, ki bi vse skupaj med sabo povezal in koordiniral na državni ravni, če prav razumem?

Ja, predvsem pa ni nekoga, ki bi imel moč, da bi to delal, ki bi imel moč odločanja, moč implementacije, moč... to je problem. Saj imamo sedaj SPIRIT, ki nekaj dela, pa imamo ministristvo za okolje, pa regionalne centre, na tem delajo tudi v kabinetu predsednika vlade in tako naprej, vsi se s tem ukvarjajo... Ampak nobeden nima res neke resne moči, jasne motivacije in zato se pač nič ne premakne. Obnašamo se, kot, da imamo ves čas na svetu, na tem področju nas prehitevajo države, ki so veliko manj razvite kot Slovenija, pa si dovolijo uvesti jasne odločitve, radikalne spremembe.

Kdo pa je tisti, ki lahko moč podeli komu?

To pa je enostavno, naša vlada. Se pravi parlament in vlada bi morali narediti pravni akt, ki bi bil nad vsemi, narediti institucijo, ki bi imela zelo veliko moč in ki bi lahko načrtovala, kaj je treba urediti in ki bi preučila tudi vso prenormirano pravno zakonodajo in to poenostavila, da bi se stvari res začele odvijati z vrha navzdol. Tako kot so ustanovili varuha človekovih pravic, kjer je bila za ustanovitev potrebna dvotretjinska večina in potem tudi stoji in ima vsa pooblastila. Ali pa tako, kot se že petnajst let borimo, da bi se ustanovila neodvisna agencija oz. institucija za boj proti diskriminaciji, ki ima potem res neko moč in pooblastila. Tako kot je KPK ustanovljen, ki

ima svojo moč in svoja pooblastila. Toliko neodvisna institucija, močna institucija, ki lahko gleda v širino in globino, in ureja ta področja in daje priporočila, ki se morajo potrditi, ki se ne smejo zavreči.

Potem bi bilo tudi jasno, kdo komunicira navzven za našo državo z drugimi...

Seveda.

Ker sedaj se namreč dogaja to, da na vladi dobijo zahtevo s strani EU po pripravi poročila na temo družbene odgovornosti, pa ne vedo, kdo ga naj pripravi...

Ali pa delajo več poročil, zato ker je eno poročilo o družbeni odgovornosti, potem je eno poročilo o zelenih ekonomijah, potem je eno poročilo o krožni ekonomiji, potem se pridružujejo raznim institucijam na več nivojih. Torej, v bistvu vsi delajo eno, a nekako razdrobljeno. In ta razpršenost poročil je tudi denarno podprta. Če bi ves ta denar in ure dela združili v eno in se odločili, kaj hočemo z njim narediti, bi lahko kar veliko premaknili, se mi zdi.

Nekateri moji dosedanji sogovorniki so dejali, da bi bilo zelo potrebno vključiti v izobraževalni sistem tudi same vsebine družbene odgovornosti. Da bi na ta način čim več ljudi razumelo ta koncept in morda potem tudi dovolilo, da se ravna drugače?

Ja, definitivno, to govorimo že konstantno. Tudi jaz sem o tem prepričana. Vrtci se že ukvarjajo kar nekaj s tem. Recimo eko vrtci, ki non-stop reciklirajo, pa zbirajo, pa čistijo, pa tako naprej. Potem pa pride otrok v šolo, pa imajo še enkrat na leto kakšne takšne stvari, nato pa se ustavi. Meni se zdi, da bi to moral biti predmet, enakovreden recimo likovni ali glasbeni vzgoji, npr. dve do tri ure tedensko, tako enakovredno zastopan predmet, kjer bi se res otroci učili. Saj imajo sedaj otroci v teh nižjih razredih osnovne šole spoznavanje okolja ipd., kjer so te tematike vključene, ampak to so tako splošne stvari.. Jaz pa mislim, da bi moralo to biti konstantno, strokovno, vzgojno in skozi celoten izobraževalni sistem. Tako kot nimaš človeka na odgovornih položajih, ki ne zna računati, ki ne zna pisati in ne zna komunicirati, tako potem tudi ne bi dobil človeka, ki v svoje odločanje ne bi vključil vidika družbene in okoljske odgovornosti, in ki bi se mu to zdelo »brez zveze«.

Se pravi, bi lahko celo ob sprejemu posameznika na delovno mesto zahtevali določene vrednote s področja družbene odgovornosti?

Seveda. Normalno.

Vi ste veliko let sodelovali oz. celo vodili delo v mreži United Nations Global Compact za Slovenijo. Kakšne so vaše izkušnje z delovanjem te mreže, kako bi jo opisali?

UNGC oz. društvo Združenih narodov za trajnostni razvoj Slovenije je v bistvu podružnica te globalne mreže United Nations Global Compact. Naša mreža, slovenska, je bila ustanovljena leta 2007, globalna pa je bila ustanovljena leta 2000 oz. še prej se mi zdi in je v bistvu največja nevladna mreža, ki ima največ podjetij vključenih vanjo. Podjetja pristopijo v to mrežo in takrat se zavežejo k spoštovanju desetih načel trajnostnega razvoja, ki precej širo-

ka in pokrivajo vsa štiri področja: človekove pravice, delovne pravice, okolje in anti-korupcijo ... To so pač podjetja, ki vidijo in prepoznajo pomembnost tega in se zavežejo, da se bodo s tem ukvarjala, se zavežejo, da bodo tudi poročala o svojem napredku vsako leto, da bodo združenje tudi finančno podpirala in se konstantno izobraževala. Kakšno podjetje se pač vključi, zato ker vidi enkratno korist od tega, da je del tega. Kakšno podjetje pa dejansko potem sodeluje, so aktivni in se z njimi lepo dela in premika stvari na določenih področjih.

Mreža pa izvaja svoje poslanstvo kot osveščanje, izobraževanje o tem področju, še kaj drugega...?

Ja, mreža že s tem, ko je ustanovljena, je zavezana, da bo sodelovala, da bo izobraževala na vseh teh področjih in da bo v bistvu mrežila, se pravi vzdrževala to mrežo in mreženje med podjetji, da pride do prenosa znanj, do prenosa dobrih praks ali pa do reševanja določenih problemov, ker smo skupno močnejši. Mreže v nekaterih državah so tako zelo aktivne, da so skoraj enakovreden partner ministrstvu, recimo, če izpostavim špansko mrežo. Nordijske države so se povezale in imajo skupno mrežo in vsaki dve leti jo gosti oz. sponzorira druga država. To so kar močne in vplivne organizacije. Tam je ta tradicija veliko močnejša, primer je tudi Nemška mreža. Tam je jasno, da bodo podjetja člani v teh mrežah, da bodo podjetja precej tudi finančno prispevala in da bodo v zameno dobila ideje in svetovanje, kako reševati trajnostne izzive znotraj svojega poslovanja.

Torej dobijo kar nekaj koristi podjetja, od vključevanja v takšne mreže?

Seveda, podjetje, če želi, lahko dobi veliko koristi. Problem je, da veliko podjetij sploh ne želi nobenih koristi, ker se jim to zdi nepomembno.

Bi še kaj dodali za konec?

Zdi se mi da raste zanimanje, prepričanje in pomembnost trajnostnega razvoja in ukrepov, ki so potrebni... Ampak, da je razmišljanje in pomislekov v stilu: 'Ali sem res jaz tisti, ki bom kaj spremenil? Oh, saj nič ne morem...' ... še vedno

zelo veliko pri nas, v Sloveniji. In jaz dobim kar zelene pike, ko mi kdo to reče. Tega ne »kupim« in to takoj povem, edina napaka, ki jo lahko narediš je, da nič ne narediš, da ne poskusiš. To je edini neuspeh.

Torej bi bilo potrebno kulturo v Sloveniji na tem področju spremeniti?

Ja, seveda. Še nekaj let nazaj ni nihče recikliral, vse smo dobesedno naokoli metali, še sedaj imamo probleme s črnimi odlagališči, pa ljudje kar zlijejo v reke neko svojo svinjarijo. To je nesprejemljivo. Če se jaz pogovarjam s svojimi kolegi na Danskem, na Nizozemskem, na Norveškem, to sploh ne morejo verjeti. Oni že celo svoje odraslo življenje živijo z vsemi temi načeli, reciklirajo, razmišljajo, kaj bodo kupili, razmišljajo ali nakupljeno rabijo ali ne, koliko ima izdelek embalaže, kam bodo to embalažo dali in tako naprej. Pri nas pa se to razmišljanje šele sedaj malo začne. V zadnjih letih imamo kar nekaj nevladnih organizacij, ki se zelo pospešeno s tem ukvarjajo. Jaz bi sedaj, ko imam otroke v osnovni šoli pričakovala, da bodo otroci mene učili, me opozarjali na to. Torej, da bodo bolj osveščeni od mene, kljub temu, da sem pač, recimo, osveščena in pa da se precej ravnam po teh načelih. Jaz sem prišla iz šoledomov in semstaršem 'prala možgane', kaj je prav in kaj ni prav. Sedaj so druga merila, kaj je prav in kaj ni prav in jaz pričakujem, da moji otroci pridejo iz šole in meni sitnarijo, kaj smem in kaj ne smem. Pa mi ne. Še zmeraj jaz več vem in to je problem. Če moji otroci ne bodo več vedeli od mene, je to problem.

»Če moji otroci ne bodo več vedeli od mene, je to problem.«

Se pravi, da je potrebno zelo intenzivno delati z mladino, jo osveščati o družbeni odgovornosti, ker bodo oni čez nekaj časa na vodilnih položajih in kreirali našo usodo?

Seveda. Kdo pa? Ali zdaj spreminjati tiste, ki so stari 60, 65 let? Kdo pa so sedaj pri nas odločevalci? 65-letniki so odločevalci v Sloveniji. Ali bomo njih spremenili? Resno? Kdo jih bo spremenil? Nobeden jih ne bo spremenil. Nikoli. Njim je preveč fino, preveč udobno. Njihovo razmišljanje je, 'meni je vseeno, ker jaz mojih dvajset let vem, da se bom imel lepo'. Potem pa rečeš 'Ja, kaj pa tvoji otroci?'. Pa odgovorijo 'Ja, saj jim je fajn'. Potem pa rečeš 'Ja, tvojim otrokom je še fajn', naprej pa itak več ne vidijo. In potem, ko začneš pritiskati 'Ja, kaj pa tvoje nadaljnje generacije, kaj pa tvoji vnuki? Ali misliš, da se bodo še lahko šli v Savo kopat?'... in tako naprej. In potem takoj dobiš odgovor 'Ja, zato ste pa vi odgovorni, da boste to uredili'. Kako smo mi odgovorni, če nismo odločevalska generacija? Kaj mislite? In kako bomo mi odgovorni ali pa naši otroci odgovorni, če se jih ne poučuje o tem dovolj, če se ne zahteva od njih dovolj, če to ni del izobraževalnega sistema, če učitelji nimajo kompetenc o tem? To je glavno, mar ne?

Mreže v Sloveniji. Ali jih imamo dovolj na področju družbene odgovornosti? Ali izpolnjujejo svoj namen ali ne?

Imamo jih preveč. Jaz bi ustanovila eno. Tako kot sem rekla, eno močno institucijo z velikimi pooblastili. In bi tudi rekla 'Sedaj se boste vse mreže združile in vsi boste delali za eno stvar skupaj, ker itak ste vse isto. In pika.' Tako.

Deležniki v teh mrežah pa naj bodo iz gospodarstva, negospodarstva...?

Vse. Vse je potrebno. Mediji so potrebni, strokovnjaki so potrebni. Mi velikokrat govorimo o deležniški mreži: gospodarstvo, politika, nevladne organizacije. Ampak velikokrat pozabljamo, da so v nevladnih organizacijah zanesenjaki z neverjetno voljo, ampak brez zadosti strokovnih kompetenc. Tudi jaz nimam dovolj dobrih strokovnih kompetenc, ampak vem, kam je treba po njih iti in znam tja hoditi. Strokovnjaki čepijo na fakultetah ali pa na inštitutih, pa imajo strokovno znane, nimajo pa motivacije drugih, voditeljskih kompetenc, da bi to posredovali... In takovsak brcamo v svoj kot, in dose-

gamo majhne zmage, ampak na splošno gledano, gremo pa navzdol, strmo dol.

Ampak za konec – prihodnost družbene odgovornosti v Sloveniji in v Evropi je kakšna?

Saj pravim, če ne bomo vsi tega živeli, in če se nas bo samo peščica nekaterih s tem ukvarjala, potem ne kaže dobro.

»Če ne bomo vsi živeli družbeno odgovorno, potem ne kaže dobro.«

Se pravi ovire so najbolj v glavah ljudi?

Ja, in pa v tem, da ni neke jasne usmeritve in zahtev. To so pač še zmeraj neke stvari, ki so tako postranske in s katerimi se ukvarjaš, ko imaš čas

Ali je morda komu v interesu, da se to ne uredi?

To so pa že teorije zarote. Jaz pa ne želim na ta način razmišljati, ker imam potem resne težave z motivacijo. Ampak po pravici povedano, jaz še nisem videla nobenega redarja kaznovati koga, ki bi kaj po tleh metal, pljuval, 'čigumi' okrog metal, smeti razmetaval, brcal v drevesa, uničeval okolje. Če pa slučajno pustiš avto pet minut nekje narobe parkiran (kar je sicer narobe), pa hitro dobiš tisti listek.. Mislim, že to razumevanje, kaj vse je pomembno v nekem mikro okolju neke vasi ali pa manjšega mesta je pokazatelj, zakaj ni resnega premika.

INVITATION: CALL FOR PAPERS 2017
SCIENTIFIC CONFERENCE,
28 SEPTEMBER 2017, MARIBOR, SLOVENIA, EU

VABILO ZA PRISPEVKE
za 12. mednarodno znanstveno konferenco

DRUŽBENA ODGOVORNOST IN IZZIVI ČASA 2017

Dodana vrednost kot poslovna informacija

z vidika družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja podjetij

Četrtek, 28. September 2017, Maribor, Slovenija, Evropska Unija

ROKI:

- 5. junij 2017** – povzetki v angleščini;
- 30. junij 2017** – informacija, ali je sprejet;
- 31. avgust 2017** – končni teksti v angleščini;
- 15. september 2017** – informacija, kakšen je program konference;
- 28. september 2017** – konferenca v Mariboru, Slovenija, EU (četrtek).

Prizorišče:

Univerza v Mariboru, Rektorat,
Slomškov trg 15, SI-2000 Maribor, Slovenija, EU

Nadaljnje informacije:

Web: www.irdo.si, e-mail: info@irdo.si

The 12th IRDO International Scientific Conference SOCIAL RESPONSIBILITY AND CURRENT CHALLENGES 2017:
Value added as Business Information from the View of Social Responsibility, 28 September 2017, Maribor, Slovenia, EU

INVITATION: CALL FOR PAPERS 2017

SCIENTIFIC CONFERENCE,

28 SEPTEMBER 2017, MARIBOR, SLOVENIA, EU

Program v povzetku:

Družbena odgovornost (DO) pomeni človekovo odgovornost za vplive na družbo, tj. na ljudi in naravo (ISO 26000, izdal ISO, 2010; EU, 2011), in to neposredne in posredne, kratkoročne in dolgoročne, „tukajšnje“ in širše. **Dodana vrednost** se tiče osnovnega motiva za delovanje, kar je **preživetje**, in s tem povezanih ekonomskih motivov; zato ima veliko opraviti z DO človeka, organizacije, gospodarstva in družbe, kajti DO preprečuje stroške in zlorabo. Program bo zajel znanstvene in praktične poglede na omenjene teme, kar opisujemo podrobneje spodaj

VSEBINSKE OSNOVE KONFERENCE

Sodobni čas je poln družbenih protislovij in negativnih pojavov; številni avtorji (npr. Schwab, 2016; Piketty, 2013) izpostavljajo, da so nujni bolj ustrezni in hitri odzivi na hiter razvoj znanosti in tehnike/tehnologije. Zaradi njene so pred ljudmi novi izzivi, ki so pomembni za nadaljnji človeški trajnostni/sonaravni razvoj in obstoj.

Odziv/odgovor mora biti sistemski, tj. zadostno in potrebno celovit, zato medstrokoven, zato da bi ljudje preprečili negativne posledice “4. Industrijske revolucije” in izboljšali prevladujoči družbeno-ekonomski sistem/ureditev skladno s celovito družbeno odgovornostjo.

Rdeča nit konference IRDO 2017 je širše opredelitev dodane vrednosti: to je vrednost, ki ne bi zmanjšala dane lastnine in prijetnega življenja, celo pri popolni porabi. Vključuje tudi pojme, ki so izraženi izven računovodstva. Povečevanje tako opredeljene dodane vrednosti omogoča nadaljnji razvoj, rast človeškega življenjskega standard in zmanjševanje tveganj kriz, vse do 3. svetovne vojne in povzročeni in naravnih katastrof.

Ta definicija poudarja ustvarjanje in usmerjanje (razdelitev) dodane vrednosti. Način delitve, tj. sodelovanje vseh deležnikov v njej, bistveno vpliva na odnose znotraj ljudi, znotraj organizacij in med organizacijami v najširšem smislu (vključno s političnim), vključno z demokracijo. Neustrezna struktura sodelovanja deležnikov v dodani vrednosti povzroča, da rastejo razni družbeni spori, vključno z nasilnimi.

Temeljni kriterij, kaj je ustrezno sodelovanje v dodani vrednosti, bi naj izpostavil deležnikov prispevek k obvladovanju tveganja, saj so vložili svoje delo (v najširšem smislu besede, tj. minulo/naloženo in tekoče delo). Ta kriterij je edino zagotovilo enakih pravic deležnikov.

Namen konference je

- Ukvarjati se z vzroki za temeljne težave, ki jih povzroča nagli razvoj, z vidika družbene odgovornosti, in
- Ponuditi usmeritve za nadaljnji razvoj družbeno odgovornega ravnanja in spremembo družbeno-ekonomskega sistema v smeri k gospodarski demokraciji

(Schweickart David, 2015 in Marquez Carlos, 2016; Gostiša, 2014, 2017; Bergant, 2017; Žakelj, 2017; Mulej et al, 2016; etc.).

INVITATION: CALL FOR PAPERS 2017

SCIENTIFIC CONFERENCE, 28 SEPTEMBER 2017, MARIBOR, SLOVENIA, EU

Spremembe se morajo ujemati in uravnotežiti na več področjih, da bi bile teme konference. Zlasti gre za gospodarska, okoljska in socialna področja, s katerimi se je treba ukvarjati z različnih vidikov na medstrokovni način, vključno s tem povezanimi spremembami informacijskega sistema kot podlage za odločanje in nadzorovanje.

Ker so nakazane vsebine / teme pomembne in široke, vas vabijo, da prispevajte z različnih vidikov iz prakse in znanosti. Zato vam spodaj nakazana vsebina konference nudi samo okvirne informacije za avtorje.

TEME KONFERENCE

Ekonomski in poslovni vidiki dodane vrednosti z vidika trajnostnega razvoja

1. Dodana vrednost kot bistvena informacija z vidika družbene odgovornosti
2. Informacije o trajnostnem/sonaravnem razvoju v luči standardov ISO
3. Upravljanje podjetij na osnovi dodane vrednosti
4. Vodenje podjetij na osnovi dodane vrednosti (mikro ekonomika na osnovi dodane vrednosti)
5. Sodelovanje kapitala v dodani vrednosti (pravni in socialni vidiki)
6. Sodelovanje tekočega dela v dodani vrednosti (pravni in socialni vidiki)
7. Sodelovanje države v dodani vrednosti (pravni in socialni vidiki davčnega sistema)
8. Makro ekonomika in dodana vrednost z vidika trajnostnega/sonaravnega razvoja

Okoljski vidiki dodane vrednosti z vidika trajnostnega/sonaravnega razvoja

1. Vpliv okoljske politike podjetja na njegovo družbeno odgovornost preko družbene odgovornosti
2. Informacijski sistem, ki podpira okoljsko politiko podjetja

Družbeni vidiki dodane vrednosti z vidika trajnostnega/sonaravnega razvoja

1. Družbena odgovornost institucij, podjetij in drugih organizacij do lokalnega okolja v luči dodane vrednosti
2. Razlike med državami glede dojemanja informacij o družbeni odgovornosti in dodani vrednosti
3. Dodana vrednost kot bistvena informacija z vidika družbene odgovornosti
4. Družbena odgovornost v obliki samooskrbnih porabnikov
5. Standardi ISO o družbeni odgovornosti z vidikov dodane vrednosti
6. Družbeni vidiki dodane vrednosti s pravnih vidikov
7. Psihološki in sociološki vidiki dodane vrednosti in družbene odgovornosti
8. Religijski vidiki dodane vrednosti in družbene odgovornosti

Politični vidiki dodane vrednosti z vidika trajnostnega/sonaravnega razvoja

1. Politični in zakonodajni vidiki
2. Regijski vidiki
3. Drugi predlogi

Vaši predlogi za teme, povezane s prej omenjenimi področji, so dobrodošli!

PREDVIDENI UDELEŽENCI IN GOVORNIK NA KONFERENCI IRDO 2017

- ◇ Vodje in sodelavci podjetij, vladnih, javnih in nevladnih organizacij
- ◇ Svetovalci in 'dobavitelji' informacij, raziskovalci management, prava, vzgoje in izobraževanja, gospodarstva in drugi znanstveniki in strokovnjaki
- ◇ 'Dobavitelji' informacij v podjetjih, predstavniki vlad in NVO, raziskovalnih organizacij, uradnih oseb EU, npr. Sociologij, ekonomisti, analitiki, profesionalnih odnosov z javnostmi, itd.
- ◇ Zakonodajalci, protikorupcijski organi, Transparency International, Green Peace, sodniki, itd.
- ◇ Vodje in izobraževalci v visokem in drugem šolstvu, študenti, mladinski delavci, organizacije mladih
- ◇ Novinarji in drugi oblikovalci javnega mnenja
- ◇ Drugi zainteresirani ljudje, tudi upokojenci in brezposelni

Mladi, podjetništvo in družbena odgovornost

Zgodbe o uspehu

V [povezavi](#) vam predstavljamo najnovejši projekt Urada RS za mladino, elektronsko knjigo, v kateri se prvič na enem mestu predstavlja kar osemdeset organizacij, ki delujejo v mladinskem sektorju v Sloveniji. Gre za »jagodni izbor« projektov, najboljših, najbolj zanimivih in najbolj drznih praks. Namen je dokazati, da je ta sektor prodoren, barvit in hkrati tudi pogumen, saj pogosto presega vzorce običajnega delovanja drugih socialnih skupin v naši družbi. Pričujoči zbornik z naslovom Zgodbe o uspehu povezuje večleten trud in prizadevanja mnogih delujočih posameznikov in skupin znotraj mladinskega sektorja Slovenije, hkrati pa je dokaz, da se nam za razvoj mladinskega dela in mladinskih politik v Sloveniji ni treba bati, saj se navkljub mnogim oviram prikazuje v zmagoviti luči. E-knjiga je ponudila organizacijam priložnost, da jih poveže, ter da povedo, kako dobri so, in kako s svojim prispevkom še izboljšujejo skupno podobo mladinskega sektorja v Sloveniji. Vir: Urad RS za mladino

Cilji trajnostnega razvoja in mladi

Slovenska mladinska delegatka pri Organizaciji združenih narodov išče primere dobrih praks v slovenskem mladinskem sektorju. Vabijo vas, da izpolnite anketo in predlagate dobre projekte, programe, pobude, ki bodo pomagali na skupni poti v boljšo prihodnost. Anketo najdeš [tukaj](#). [Več](#). Vir: Mladinski svet Slovenije

Prosta mesta za mladinske izmenjave mladih

MKC Slovenj Gradec išče prostovoljce, ki bi se udeležili skupinskega projekta Evropske prostovoljne službe v LATVIJI, Liepaja. Gre za dva podobna projekta v različnih datumih. 30. 5. - 29. 7. 2017. (3 osebe) in 26. 7. - 22. 9. 2017. (2 osebi). Udeleženci projekta bodo skupaj z ostalimi udeleženci iz Španije, Portugalske, Hrvaške, Grčije in Bolgarije skrbeli za počitniške dejavnosti, ki jih lokalni mladinski center izvaja za lokalne

otroke in mladostnike. Kandidati morajo aktivno govoriti angleški jezik, imeti nekaj izkušenj na področju dela z otroki, mladostniki, s prostovoljstvom in biti pripravljeni aktivno sodelovati na področju neformalnega izobraževanja. Projekt v celoti pokriva vse stroške (potovanje, bivanje, hrano, izobraževanje) in zagotavlja prostovoljcu mesečno žepnino v vrednosti 90 eur. [Več](#). Vir: MKC Slovenj Gradec

Z MC-jem na mladinsko izmenjavo

Med 6. in 17. julijem vabi Mladinski center Idrija pet mladih med 18. in 23. letom, da se udeležite nepozabne izkušnje, mladinske izmenjave v Rimu, in poleti 10 dni preživite skupaj z drugimi udeleženci s Hrvaške, Litve, Bulgarije, Makedonije, Italije, Romunije in Nizozemske.

Med 5. in 20. avgustom 2017 pa vabijo štiri mlade stare med 15. in 21. let, da se udeležite 14-dnevne izmenjave na Nizozemskem, kjer bodo udeleženci razvijali podjetniške ideje in kompetence, program pa bo temeljil na skupinskem delu, razvijanju kompetenc komunikacije z mediji in aktivnostih na prostem. [Več](#). Vir: MC Idrija

Iščejo udeležence za izmenjavo v Romuniji

Mladinski center BIT je partner na projektu "Learning to speak your mind" v Romuniji, pod vodstvom mladinske organizacije: The Romanian Institute for Youth Development (RIYD) iz Timisoare. Znotraj projekta nameravajo izvesti dve mladinski izmenjavi: prva bo potekala med 19. in 28. julijem, druga pa med 23. avgustom in 1. septembrom. Več o sami izmenjavi v juliju si lahko preberete tukaj: [INFOPACK Learning to speak your mind Efficient Communication](#) v avgustu pa tukaj: [A2 AUGUST-INFOPACK Learning to speak your mind Efficient Communication](#)

Prijave z motivacijskim pismom in osebnimi podatki zbirajo na elektronsko pošto: mcbt.international@gmail.com. [Več](#). Vir: Mladinski center BIT

'Model M' v Murski Soboti

Model M Slovenija se je preselil v Pomursko regijo in sicer v Mursko Soboto. Tako smo dne, 15. maja skupaj z zavodom za zaposlovanje izvedli informativni sestanek, ki je potekal v prostorih Urada za delo v Murski Soboti na Staneta Rozmana 11a. Sestanka se je udeležilo kar 45 mladih, kar predstavlja večje število kot jih je bilo v Celju in v Ljubljani. Potencialnim kandidatom smo predstavili projekt Model M Slovenija ter inštitut za razvoj družbene odgovornosti (IRDO).

V program se je s strani zavoda nato vključilo 15 oseb, ena oseba se je vključila preko drugega kanala. V pomurski regiji je izmed 16 kandidatov, 11 žensk ter pet moških.

Program usposabljanja za podjetništvo, nevladništvo in aktivno iskanje zaposlitev, se je v Murski Soboti začel v torek, 23. maja. Poteka trikrat tedensko, v prostorih Aurora Coworking centra. Na tem mestu se moramo zahvaliti Josetu Antoniu Moralesu ter Tomažu Erženu, ki sta nam prijazno odstopila prostore. Jose in Tomaž uspešno vodita Aurora Coworking center v Murski Soboti, kamor lahko mladi prihajajo delat in imajo tako za majhen mesečni znesek »svojo« pisarno.

Srečanja se torej odvijajo v Aurori, na Lendavski ulici 43 v Murski Soboti. Potekala bodo vse do 29. junija, ko bo zaključni dogodek, na katerem bodo udeleženci projekta Model M Slovenija predstavili svoje karijerne in poslovne načrte, ki jih bodo tekom tega usposabljanja izpopolnjevali.

Na zaključni dogodek bodo vabljeni tudi predavatelji, ki bodo tekom projekta imeli predavanja, podjetniki, ki jih bomo obiskali, ko si bomo ogledovali »dobre

prakse«, novinarji ter drugi.

»Ekipa« v Murski Soboti je že po nekaj dneh postala povsem domača in povezana med seboj, zato sploh ne dvomimo, da projekta v pomurski regiji ne bi uspešno speljali.

Program je razdeljen na 6 modulov in sicer:

1. JAZ IN MOJI NAČRTI: Odkrivanje lastnega poslanstva, sposobnosti in omejitev - skupinska predavanja in diskusije
2. Načrtovanje kariere in poslovno okolje - skupinska predavanja in diskusije, ogledi dobrih praks
3. Svetovanje (skupinsko in individualno), ki je razdeljeno na: »Podjetnike«, »neprofitnike« - in »iskalce zaposlitve«
4. Spoznavanje poslovnega in zaposlitvenega okolja - skupinska predavanja in diskusije, ogledi dobrih praks
5. Iskanje priložnosti za delo in ogledi dobrih praks
6. Predstavitev lastnega kariernega ali poslovnega načrta: ZAKLJUČNI REGIJSKI POSVET V LJUBLJANI - predstavitev zaključkov in dosežkov programa usposabljanja

Namen projekta je, da mlade z usposabljanjem, mreženjem, svetovanjem in aktivno participacijo omogočimo, da ustvarijo svoje modele uspeha.

Na podlagi okrepjenih in pridobljenih kompetenc, veščin in izkušenj želimo omogočiti usposabljanje za zaposlitev ali ustanovitev lastnega podjetja, nevladne organizacije vsaj 140 mladim v sedmih regijah v Sloveniji v letih 2016-2018. Vsaj 32 mladim (v starosti 24-29 let) v teh sedmih regijah želimo omogočiti zaposlitve

pri drugih delodajalcih ali samozaposlitve mladih, vključenih v projekt. Od tega želimo ob zaključku projekta ohraniti še najmanj 24 zaposlitev, kar znaša 75 % (od tega 7 v vzhodni in 17 v zahodni regiji).

Tako, kot vsepovsod, smo tudi v Murski Soboti udeležence povprašali zakaj so se odločili priključiti projektu Model M Slovenija?

»Z zanimanjem sem se odzval na vabilo svetovalke Zavoda za zaposlovanje na informativno srečanje Modela M Slovenija. Ko sem poslušal predstavitev omenjenega projekta, si kljub temu, da je bil odlično predstavljen, nisem točno predstavljal, kaj naj od njega pričakujem. Vendar dati priložnost izvajalcem projekta in tudi sebi, da pokukam iz rutine vsakdana in si tako dvignem motivacijo za iskanje lastne poti naprej, se mi je zdelo v tistem trenutku pomembno. Veliko vlogo pri vključitvi je igralo tudi samo druženje in iskanje novih vezi, tako prijateljskih kot tudi poslovnih. Te priložnosti nisem hotel zamuditi in čutil sem, da ne bom razočaran.« **Blaž Ščavničar**

»Za udeležbo sem se odločila, ker se želim naučiti nekaj novega, spoznati nove ljudi, odkriti nove poslovne možnosti in se naučiti kaj novega o podjetništvu. Zdi se mi enkratna priložnost, ki je ne smem zamuditi!« **Petra Peček**

»Za vključitev v Model M Slovenija sem se odločila za to, ker bi rada spoznala nove ljudi in bi rada tudi dobila neko samozavest, in seveda bi rada kaj več zvedela o zaposlitvi - kako se pripraviti nanjo in kako delati na tem kar si ti osebno želiš.« **Sabina Novak**

Tekst in fotografije: Primož Ademovič

Na Modelu M ni nikoli dolgčas...

Foto utrinki iz Murske Sobotice.

Model M Intervju: Mateja Rihter

Zgodba SEN - ujemi trenutek

V tej številki novic smo se pogovarjali z Matejo Rihter, ki je med drugim tudi nekdanja »modelka«, udeleženka Model M v Mariboru. Pred kratkim je stopila na samostojno pot in ustanovila podjetje Si-nergije, Mateja Rihtar, s.p. Zgodba SEN – ujemi trenutek govori o tem, da je potrebno za resnično srečo slediti svojim sanjam, na poti pa ne pozabiti na drobne, preproste trenutke, ki polnijo srce. Človek si mora znati prisluhniti, se umiriti in sprostiti.

Pripravil: Primož Ademovič

Fotografije: osebni arhiv

Kako si prišla do svoje poslovne ideje in kaj je potrebno, da jo uresničiš?

Vsi imamo takšne ali drugačne težave. Ena izmed mojih težav je bila nemirnost, s katero sem se srečevala več let. Zaradi obilice obveznosti se nisem znala umiriti in sprostiti. Razmišljala sem o rešitvi moje težave in tako je nastala **Zgodba SEN** in **blazine za ujete trenutke**. **Zgodba SEN – ujemi trenutek** govori o tem, da je potrebno za resnično srečo slediti svojim sanjam, na poti pa ne pozabiti na drobne, preproste trenutke, ki polnijo srce. Človek si mora znati prisluhniti, se umiriti in sprostiti. **Blazine SEN** se nam pomagajo ustaviti na naši poti in začutiti posebne trenutke, ki polnijo srce. Blazine ročno izdelam na domači kmetiji, za izdelavo pa uporabljam samo naravne materiale (lan, bombaž), ki jih pobarvam z naravnimi rastlinskimi barvami (kurkuma za sončno barvo). Prav tako podpiram slovenske kmetije z nakupi naravnih surovin in izdelkov (pira, ajda). Vsaka **blazina** je prepojena z eteričnim oljem sivke, ki še bolj pripomore k sproščanju telesa. Letos sem razširila svojo dejavnost in izvajam sprostitev na delovnem mestu oz. masaže na stolu, s katerimi lahko zaposleni **zmanjšajo stres na delovnem mestu**. Masaže pripomorejo k boljšemu zdravju, manjši odsotnosti z dela, večji motivaciji in boljši produktivnosti.

Za uresničitev sanj se je potrebno zaustaviti,

Mateja Rihter, naša »modelovka« na svoji poslovni poti

si vzeti trenutek zase in se vprašati: »Kje sem? Kam grem?« Pomembna je goreča želja in pogum, da nekaj naredimo zase in za svoje sanje in pa seveda vztrajnost, ker se nobene sanje ne uresničijo čez noč.

Katere so tvoje konkurenčne prednosti?

Imam **edinstven in osebni pristop do odjemalcev**, saj se vsakemu posebej posvetim in mu pomagam pri izbiri blazine ter svetujem o sprostitvi na delovnem mestu. Tudi v zasebnem življenju živim zgodbo Sen, s katero dokazujem svojo pristnost. Ker sem diplomirala iz marketinga in magistrirala iz podjetništva in inoviranja je to

zagotovo moja konkurenčna prednost, znanje s tega področja pa mi pomaga pri uresničevanju poslovne ideje.

Kot vem, si bila tudi udeleženka Modela M, ki je potekal v Mariboru leta 2014. Kaj ti je Model prinesel?

Preden sem se udeležila Modela M, sem že kar nekaj časa bolj ali manj neuspešno iskala svojo priložnost. V naši skupini smo se zelo dobro ujeli, medsebojno delili izkušnje, tudi po srečanjih na kavi. Mentorji modela M so nam zavzeto delili nasvete in nas usmerjali pri kreiranju lastnega poslovnega načrta, predelavah življenjepisov, spremnih pisem, kreiranju CV in simulaciji razgovorov. S pomočjo Modela M in dela v skupini sem prišla do spoznanja, da je moje počutje in zadovoljstvo odvisno samo od moje izbire in od nikogar drugega, kar mi je dalo samozavest in moč, da nekaj spremenim. Ob tem sem spoznala čudovite ljudi, s katerimi še zdaj poslovno in prijateljsko sodelujemo.

Model M Slovenija sedaj poteka v 7 regijah. Po izvedbi projekta v Celju in Ljubljani, projekt maja in junija poteka v Murski Soboti. Ali ga priporočaš mladim, da se ga udeležijo? Zakaj?

Kot udeleženka tega programa, vam iskreno priporočam prijavo nanj, saj je to odlična odskočna deska za nadaljevanje. Dobite lah-

ko ogromno novega znanja, ki vam bo prišlo še kako prav in vam pomagal pri iskanju poti iz začaranega kroga, kot tudi za začetek svoje lastne podjetniške poti.

Vsi vemo, da je družbena odgovornost zadnja leta v porastu in da se podjetja vse bolj odgovorno obnašajo. Kaj tebi pomeni družbena odgovornost in kako jo vključuješ v svoje delo?

Sem velika zagovornica družbene odgovornosti podjetij in jo vključujem tudi v svoje delo.

Kot sem že povedala, podpiram slovenske kmetije z nakupi naravnih surovin in izdelkov za blazine Sen ter spoštujem okolje. Pri svojem delu sem odgovorna in spoštljiva do svojih partnerjev, kupcev, dobaviteljev in vseh, s katerimi živim. Verjamem, da iskrenost lahko rodi medsebojno zaupanje in poveže ljudi s trdnimi vezmi medsebojnega spoštovanja. Prav tako stremim k sproščenemu delovnemu okolju in si prizadevam za nenehno osebno rast na svoji poti.

Imaš morda še kakšen nasvet za mlade, ki šele začenjajo svojo karierno pot?

Kanček poguma in sledenje lastnim sanjam nas popelje na pot samouresničevanja. Predlagam, da gredo mladi takoj v akcijo. Naj izdelajo načrt in ga takoj predstavijo čim večjemu številu ljudi, saj si s tem drastično povečajo možnost realizacije. Ni pomembna sama ideja, pomembna je realizacija.

STRES V SLUŽBI – OHRANI RAVNOVESEJE IN SPOČITO TELO

Zdi se, da s težavami v službi ni prizaneseno prav nikomur, saj je **stres na delovnem mestu** čedalje večji problem. Ujeti smo v lastno kletko, tako delodajalci kot zaposleni. Zaradi nenaravne telesne drže in neobvladljive gore dela nas začne boleti vrat, hrbet, zapestje... **Pozabimo na svoje telo**, kar vodi do slabega počutja, kronične utrujenosti in bolezenskih stanj. **Skrb za zdravje na delovnem mestu** bi morala biti pomembna doktrina delodajalcev, **sprostitev na delovnem mestu** pa primerna metoda za zmanjšanje stresa, odpravljanje anksioznosti in povečanje učinkovitosti dela.

SPROSTITEV V OBJEMU PISARNE

je posebna 20 minutna sprostitvena tehnika za vzpostavitev dobrega počutja, ki se izvaja **med delovnim časom na delovnem mestu**.

- sprostitev se lahko izvaja ne glede na starost ali fizično kondicijo,
- ni potrebno, da se preoblečemo,
- za sprostitev **ne potrebujemo pripomočkov**,
- sprostitev **je kratka**, učinek v 20 minutah,
- za izvedbo ne potrebujemo večjega prostora, sprostitev **se izvaja v pisarni**.
- **uporabljamo več deset različnih eteričnih olj** za različne priložnosti: za dvigovanje razpoloženja, pomiritev, osredotočanje, sproščanje ...

»Odpravi se na potovanje sprostitve, kadar imaš občutek, da zaradi preoobremenjenosti v službi izgubljaš tla pod nogami in je celodnevno sedenje v pisarni preveč stresno, odpluj na plavajočem otočku v svet harmonije in udobja!«

KER USPESNO PODJETJE POTREBUJE ZADOVOLJNE ZAPOSLENE

Z 20 minutno sprostitvijo lažje obvladamo stres na delovnem mestu, preprečimo izčrpanost in izgorelost, olajšamo fizične težave zaradi sedenja in večamo splošno kakovost dela.

Koristi sprostitve na delovnem mestu za delodajalce

- Sprostitev na delovnem mestu je lahko **opravičljiv strošek podjetja**, če ga le-ta vnese v svojo Izjavo o varnosti z oceno tveganja, saj tako poskrbi za promocijo zdravja na delovnem mestu (po določbi 32. člena ZVZD-1).
- Z izvajanjem sprostitve na delovnem mestu **zmanjšate stroške**, povezane z zdravstvenimi težavami in absentizmom, saj dolgoročno zmanjšate število bolniških dopustov in število odsotnosti iz delovnega mesta zaradi zdravstvenih razlogov.
- **Večate stopnjo produktivnosti.**
- **Razvijate ozaveščenost** zaposlenih glede vpliva stresa in jim nudite orodja, kako ga lažje obvladati.
- Sprostitev je **investicija v najpomembnejši del podjetja – zaposlene.**
- Izognete se strošku najema prostora za sprostitve.

Pozitivni učinki 20 minutne SPROSTITVE V OBJEMU PISARNE

Zaradi **edinstveno sestavljene sprostitvene tehnike**, predstavlja učinkovit način za vzpostavitev dobrega počutja, saj:

- zmanjšuje raven stresa, umsko utrujenost in zaspanost,
- dvigne raven energije, motivacije, zbranosti in natančnosti,
- izboljša prekrvavitev,
- ugodno vpliva na storilnost,
- pomaga pri spopadanju z vsakodnevnimi osebnimi in poslovnimi izzivi,
- krepi odnose med sodelavci,
- zmanjšuje mišično napetost v vratu, rokah in hrbtu ter preprečuje nastanek bolezni povezanih s ponavljajočimi se gibi in prekomernega dela v sedečem položaju,
- zmanjšuje glavobole, ki so posledica umskih naporov in utrujenosti.

SPROSTI SE! SPROSTI SE V OBJEMU PISARNE!

Mateja Rihter

☎ 031 545 398

✉ teja.rihter@gmail.com

f Sen – ujemi trenutek

🔗 sinergije.wordpress.com

DO v Sloveniji

Junaki našega časa

Slovenska filantropija je na **Slovesnem dnevu prostovoljstva** na Gradu Negova podelila nazive za odlično organizirano prostovoljstvo v vzgoji in izobraževanju. Naziv **Junaki našega časa 2016/2017** so prejeli OŠ Miren, POŠ Bilje, OŠ Kuzma, OŠ Grad, OŠ Sladki Vrh, OŠ Antona Aškerc-a Velenje, OŠ Zreče, OŠ Livada Ljubljana, OŠ Lucija, OŠ Toneta Čufarja Ljubljana, Srednja šola Črnomelj, Srednja šola Josipa Jurčiča Ivančna Gorica in Dijaški dom Antona Martina Slomška Maribor. **Vsem junakom čestitamo!** [Več](#). Vir: Slovenska filantropija

Naj prostovoljec zaposlen v javni upravi

Naziv je namenjen prepoznavanju tistih zaposlenih v javni upravi, ki s svojim prostovoljskim delovanjem širijo solidarnost, povezujejo skupnost in navdihujejo sodelavce. Prejemnik naziva za leto 2016 je na predlog Občine Gornja Radgona **Ivan Kramberger**, ki je zaposlen na Ministr-

stvu za notranje zadeve kot policist na Policijski postaji Maribor. V letu 2016 je opravil okoli 1000 ur prostovoljskega dela.

Posebna priznanja so prejeli Alenka Petkovšek, Marjeta Erdela, Damjan Barut, Matjaž Poniž in Jože Kranjec (za delo na področju zaščite in reševanja ter prenos znanja na mlade). **Prejemniku naziva in vsem dobitnikom posebnih priznanj iskrene čestitke!** [Več](#). Vir: Slovenska filantropija

Nov v.d. direktorja Urada RS za mladino Rok Primožič

Vlada RS je dne 11. maja 2017 na svoji redni seji imenovala Roka Primožiča za v.d. direktorja Urada RS za mladino. Novoimenovani v.d. direktorja urada je v svoji prvi izjavi za javnost po nastopu funkcije dejal, da je kot dolgoletni mladinski voditelj in mladinski delavec počaščen, da je dobil možnost vodenja Urada RS za mladino in s tem priložnost pomagati pri razvoju mladinskega sektorja v Sloveniji in širše. Na prvem mestu med svojimi prioritetami je izpostavil okrepitev komunikacije med uradom in vsemi deležniki v mladinskem sektorju. [Več](#). Vir: Urad RS za mladino

Urad RS za mladino izdal e-knjigo o mladinskem sektorju v Sloveniji: Zgodbe o uspehu

Na [povezavi](#) vam predstavljamo najnovejši projekt Urada RS za mladino, elektronsko knjigo, v kateri se prvič na enem mestu predstavlja kar osemdeset organizacij, ki delujejo v mladinskem sektorju v Sloveniji. Gre za »jagodni izbor« projektov, najboljših, najbolj zanimivih in najbolj drznih praks. Namen je dokazati, da je ta sektor prodoren, barvit in hkrati tudi pogumen, saj pogosto presega vzorce običajnega delovanja drugih socialnih skupin v naši družbi. Pričujoči zbornik z naslovom Zgodbe o uspehu povezuje večleten trud in prizadevanja mnogih delujočih posameznikov in skupin znotraj mladinskega sektorja Slovenije, hkrati pa je dokaz, da se nam za razvoj mladinskega dela in mladinskih politik v Sloveniji ni treba bati, saj se navkljub mnogim oviram prikazuje v zmagoviti luči. Vir: Urad RS za mladino

Začela se je izvajati terenska raziskava REUS 2017

Raziskava REUS 2017 omogoča spremljanje energetske učinkovitosti gospodinjstev in sooblikuje smernice energetske prihodnosti Slovenije.

Ponovno anketiranje 1000 gospodinjstev bo med drugim omogočilo vpogled v ozaveščenost Slovencev na področju ravnanja z energijo, ki je povezano z aktualnimi vprašanji s katerimi se soočamo porabniki, dobavitelji energije, storitev, opreme in država. Rezultati raziskave REUS v letih od 2009 do 2012 so pokazali, da so gospodinjstva imela preveč optimistično sliko o svojem ravnanju.

Razkorak med predstavo o svoji učinkovitosti in dejanskim ravnanjem z energijo je bil zaznan pri več kot polovici gospodinjstev. Rezultati v letu 2015 pa so pokazali, da se je razkorak občutno zmanjšal saj je pasivnih, ki si premalo prizadevajo, da bi zmanjšali porabo energije in s tem tudi svoje stroške, le še dobra četrtina. Zanimiv pa je podatek, da je bilo pasivnih gospodinjstev več v Ljubljani in okolici kot pa drugod po Sloveniji.

Raziskava REUS je kompas energetske učinkovitosti

Raziskava energetske učinkovitosti Slovenije - REUS 2017 bo odgovorila na mnoga aktualna vprašanja. Rezultati standardnega dela raziskave bodo omogočili nov vpogled v učinkovitost pri rabi energije in varčevanje z energijo v gospodinjstvih glede na pretekla leta. Dodatna vprašanja državne uprave in nekaterih ponudnikov pa bodo pokazala ali so bili na aktualnih področjih doseženi pričakovani učinki. Najpomembnejše pa bodo usmeritve, ki izhajajo iz rezultatov raziskave in ki bodo Direktoratu za energijo pri MZI v pomoč pri oblikovanju razvojnih smernic in ponudnikom energije, storitev in opreme pri prilagajanju potrebam trga. Gospodinjstvom pa bodo rezultati raziskave REUS v spodbudo pri učinkovitem ravnanju in pri investicijah v učinkovito rabo energije.

Odgovori na aktualna vprašanja

Zanimivi bodo rezultati kako so gospodinjstva sprejela energetske izkaznice? V kolikšni meri so stanovalci v blokih seznanjeni s spremembami načina delitve stroškov za ogrevanje in kaj mislijo o prilagojenem načinu delitve? Ali so stanovalci v blokih pripravljeni investirati v obnovo stavb in pod kakšnimi pogoji? Koliko lastnikov hiš je pripravljenih investirati v ukrepe kot so mala sončna, vetrna ali hidro elektrarna? Ali je samooskrba z električno energijo smiseln ukrep za znižanje stroškov?

Raziskava REUS bo omogočila tudi vpogled v zadovoljstvo s storitvami Eko sklada, svetovalne mreže ENSVET in spletnega energetskega svetovalca www.Porabimanj.si in predložila razloge zakaj porabniki ne uporabljajo omenjenih storitev v večji meri? Izvedeli bomo kakšen je interes gospodinjstev za dodatne storitve za pametni dom. V kolikšni meri električni avto postaja sprejemljiva izbira? Ali se obnovljivi viri energije uveljavljajo v skladu s pričakovanji in še mnogo drugih vprašanj katerih odgovori bodo pomagali oblikovati energetske prihodnosti Slovenije.

Rezultati raziskave v septembru

Rezultati raziskave REUS 2017 bodo znani v septembru. Delno jih boste lahko spremljali na portalu www.pozitivnaenergija.si in na www.trajnostnaenergija.si. Raziskavo REUS delno sofinancira družba Borzen, slovenski operater trga z elektriko. Pri raziskavi sodelujejo pobudnik Informa Echo, Center za energetske učinkovitosti pri Institutu Jožef Stefan, Gradbeni inštitut ZRMK, Statistični urad Republike Slovenije in Inštitut Mediana.

Vir: <http://www.pozitivnaenergija.si/>

De bonovo srečanje z učitelji in drugimi, ki jih zanima poučevanje razmišljanja

»Razmišljamo – ne zato, da smo najbolj pametni, ampak da skupaj nekaj ustvarimo.«

Mag. Nastja Mulej licencirana trenerka de Bonovih orodij razmišljanja je ob svojem nedavnem rojstnem dnevu, (ob tej priložnosti ji tudi uredništvo IRDO Mozaika vošči vse najboljše) podarila svojim bralcem urejen **zapis de Bonovega srečanja s slovenskimi učitelji**, ki ga je pripravila po magnetofonskem zapisu, na katerem je debelo uro odgovarjal na njihova vprašanja. Čeprav je od srečanja minilo že nekaj časa, so de Bonova razmišljanja še vedno aktualna. Objavljamo le delček zapisa srečanja, ki je potekal 16. septembra 2014, ko je bila mag. Nastja Mulej z dr. Edwardom de Bonom ravno na polovici njegove 'turneje' po Sloveniji.

Če de Bonovih raziskav, razmišljanj in rezultatov še ne poznate, mi dovolite nekaj besed o njegovem 3 delu od 1967, ko je izdal svojo prvo knjigo

Lateralno razmišljanje, pa vse do danes, ko je legenda – vodilna svetovna avtoriteta na področju kreativnega razmišljanja in neposrednega poučevanja razmišljanja kot spretnosti. S pomočjo svojih metod uči uporabljati možgane na drugačen način, kot smo se jih 'učili' uporabljati. Edinstveno zanj je, da lahko enakovredno dela z učenci, direktorji največjih korporacij ter z vladnimi ustanovami. Napisal preko 80 knjig, ki so prevedene v več kot 40 jezikov. Bil je povabljen na predavanja v vsaj 55 držav, osemkrat tudi v Slovenijo (2003, 2005, 2010 (dvakrat), 2012, 2014, 2015 (ko je postal Ambasador znanja) in 2016).

Mag. Nastja Mulej
foto: Bojan Breclj, [Selfish Studio](#)

Dr. Edward de Bono je razvijal orodja paralelnega razmišljanja – kot dopolnilo k temu, kar znamo od malega: nasprotno razmišljanje. Pri nasprotnem razmišljanju dokazujemo svoj prav, pri paralelnem pa vsi razmišljamo v isto smer, ker raziskujemo. Primer tega sta program razmišljanja [CoRT 1 in 2](#) ali pa metoda [Šest klobukov razmišljanja](#). Razvijal je tudi orodja [lateralnega razmišljanja](#), s katerim pri razmišljanju namerno usmerimo svoje misli 'na stran', torej lateralno, da poiščemo stranske ceste, na katere se sicer ne bi spomnili. Tako zmoremo generirati (=si izmišljati in naštevati) ideje, ustvarjalno in domiselno razmišljati ter dobiti nove vpoglede in nove koncepte. Poleg tega je razvijal teze, vezane na humanost: kaj lahko vsi mi naredimo, da bi živeli v boljšem svetu. Predstavnik tega je na primer njegova knjiga, ki je tudi prevedena v slovenščino: [Priročnik pozitivne revolucije](#), ki predstavlja pet načel delovanja: učinkovitost, konstruktivnost, spoštovanje, samoizpopolnjevanje in prispevek. Priporočam tudi njegovo knjigo [H+ A New Religion?: How to Live Your Life Positively Through Happiness, Humour, Help, Hope, Health](#) (sreča, humor, pomoč, upanje, zdravje). Učitelji, ki so prišli na srečanje z njim, so pokazali, da ta načela udejanjajo tudi v svoji vsakodnevni praksi. Na koncu so se mu zahvalili, češ da je obogatil slovensko znanje. Predstavljamo vam nekaj vprašanja, ki so mu jih zastavili, in njegove

Lahko za tiste, ki ne vemo nič o vas, najprej poveste, kaj je CoRT4?

Pri CoRT-u gre za percepcijo, zaznavanje, doje-manje. Univerzitetna raziskava izpred 30 let je pokazala, da 90 % napak razmišljanja predstavljajo napake percepcije, ne logike. Če je vaša percepcija omejena ali napačna, bo vaše razmišljanje morda odlično, a odgovor napačen. Program razmišljanja CoRT je namenjen temu, da razširi percepcijo, da vidimo širše, da spoznamo stališča drugih ljudi, da gledamo v prihodnost ...; omogoči nam, da izboljšamo percepcijo, saj se potem razmišljanje zelo izboljša.

CoRT = Cognitive Research Trust je program poučevanja razmišljanja v šolah (razvit v 1970-ih letih), ki obsega šest sklopov po deset učnih enot:

1. *CoRT 1, Širina: učenci širijo svojo moč zaznavanja, kar je za razmišljanje tako bistveno, kot je besedni zaklad za branje.*
2. *CoRT 2, Organizacija: učencem pokaže, kako organizirati svoje razmišljanje.*
3. *CoRT 3, Interakcija: pomaga učencem opazovati razmišljanje, ki ga uporabljamo v nesoglasjih, kako predstavljamo ali branimo svoje stališče, ter tipe in koristnost dokazov.*
4. *CoRT 4, Kreativnost: učencem pokaže, kako spreminjati vzorce in koncepte, da lahko oblikujejo svoje razmišljanje.*
5. *CoRT 5, Informacije & Čustva: nauči učence, da se vprašajo, katere informacije imamo, katere potrebujemo, kje bi jih dobili, katera čustva in koristi lahko uporabimo pri informacijah.*
6. *CoRT 6, Akcija: predstavi vizualne simbole, ki jih lahko uporabljamo, da usmerjamo razmišljanje.*

V Sloveniji dr. Bojana Tancer in mag. Nastja Mulej trenutno učitelje poučujeta CoRT 1 in 4 (prvo leto) in CoRT 2 in 3 (za tiste, ki že vsaj dve leti vodijo Krožek za razmišljanje na svoji ustanovi). Poučevanje bo potekalo tudi v 2017/18. Povpraševanja in prijave na info@deBono.si.

Katere bi bile tri najbolj pomembne stvari, ki bi jih morali naučiti otroke v osnovnih šolah?

Branje in pisanje, razmišljanje in nekaj matematike.

Česa bi se izogibali pri tradicionalnem učenju v šolah? Kaj bi po vašem mnenju morali v šolah takoj opustiti, da bi bilo učenje v smeri učinkovitega, kreativnega, konstruktivnega razmišljanja? Kaj bi bil vaš prvi korak?

Prvi korak bi bil zelo zanimiv predlog: ko je učitelj v razredu in nekaj vpraša učence, se na njihove odgovore običajno odzove z besedami:

pravilno ali napačno. Dodal bi samo eno besedo: zanimivo. Ko učenec nekaj reče, mu učitelj odgovori: »To je pa zanimivo. Zakaj si pa to rekel?« Tako bi lahko raziskoval možnosti in alternative. Seveda tega ni potrebno uporabljati ves čas, vendar pa lahko, če se učitelju nekaj zdi zanimivo, vpraša učenca, kako je prišel do tiste misli.

Primeri dobre prakse v različnih šolskih sistemih po svetu?

Zanimiva zgodba prihaja iz Venezuele. Tamkajšnjega profesorja, dr. Luisa Machada je moje razmišljanje začelo zelo zanimati, zato je vstopil v politiko in postal minister. Izbral si je nov resor: Ministrstvo za razvoj inteligentnosti. Po obisku pri meni je uvedel predmet razmišljanje v vsako šolo v Venezueli. Imel je položaj, da to naredi in je.

Primeri slabe prakse – rigidnost šolskih sistemov po svetu?

Ne gre toliko za rigidnost kot za strah pred spremembo. Če ne bo delovalo, bodo ljudje izgubili varnost v sistemu, ki ga dobro poznajo. Gre za strah, da bo šlo kaj narobe, da jih bodo napadli in jim kaj očitali. Težko je karkoli spremeniti v izobraževanju.

V čem gospod de Bono prepozna trdosrčnost ljudi, ki kreirajo slovensko šolstvo, in tudi učiteljev, da ne sprejmejo življenjsko pomembnih veščin za razmišljanje ter jih uporabijo pri delu z mladimi?

Težko je. Ljudje v izobraževanju običajno rečejo, da imajo sistem, ki se je razvijal mnogo let in deluje čisto v redu. Vsak predlog za spremembo ustvari težavo. Ta odpor je razumljiv. Vendar bi ljudje morali poskusiti. Če bi poskusili, bi videli prednosti in postali motivirani.

Povezava de Bonovih metod razmišljanja z IKT tehnologijo – razmerje, sinergija?

Ocena. Ni močne povezave. Je pa nevarnost, da bi mladi, ki imajo dostop do računalnikov, pridobili preveč informacij, da bi o njih konstruktivno razmišljali. Samó pridobivanje več informacij lahko daje občutek zadovoljstva. Morda bi moral biti v računalnike vgrajen neki

ukrep, ki bi računalnik samodejno ugasnil po npr. dveh urah uporabe. Tako ne bi mogli porabiti celega dneva za pridobivanje informacij.

Ali vidite možnosti, da bi v Sloveniji strategije razmišljanja integrirali v obstoječi kurikulum?

Upam in želim si, da bi v Sloveniji in povsod razmišljanje postalo del kurikuluma in ne nekaj čudnega, da bi mladi odraščali z razmišljanjem. Saj je res neverjetno, da že 2.400 let nismo naredili skoraj nič glede najpomembnejše veščine človeka. V šolah je učimo. Mislim, da ni univerze na svetu, ki bi imela katedro za razmišljanje. Menimo, da to sodi pod filozofijo, kar je nesmisel, saj se filozofija ne ukvarja s praktičnim, operativnim razmišljanjem, ampak z opisovanjem konceptov, besed, pomenov ... Ima svojo vrednost, a ne operativne.

Najnovejše metode spremljanja delovanja možganov (fMRI) omogočajo vpogled v biološko osnovo razmišljanja. Ali je morda zasledil potrditev svoje teze o samoreguliranju možganov, ki je bila mnogo zgodnejša od teh metod?

Osnova je zapisana v knjigi *The Mechanism of Mind*, ki govori o tem, kako možgani ustvarjajo vzorce in uporabljajo vzorce. Zanimivo je pogledati, kaj se dogaja v možganih. Nedavne raziskave kažejo, da hipotalamus pošlje kemično substanco, ki povzroči občutljivost tistih delov možganov, ki se ukvarjajo s tistim razpoloženjem. V primeru argumentiranja¹⁸ je razpoloženje sovražno, nasilno in uničevalno. Zato povzroči občutljivost samo tistih delov možganov, ki so zadolženi za sovražno, nasilno in uničevalno. Čisto nič pa konstruktivnega, snovalnega in ustvarjalnega. Argumentiranje je zelo šibek na-

čin za raziskovanje zadeve. Uporabljamo pa ga že 2.400 let, in še danes v parlamentu, a je zelo neučinkovit način raziskovanja zadeve. Zato je pravzaprav metoda Šest klobukov razmišljanja veliko bolj smiselna.

Zakaj je tako pomembno, da imamo pri razmišljanju red, disciplino, strukturo, toliko in toliko časa, toliko in toliko idej?

Predstavljajte si, da ste navigator ladje. Predstavljate si, da severa, juga, vzhoda in zahoda nikoli niso izumili. Torej vam rečejo: pojdi v to smer, zdaj obrni za 120 stopinj na levo, 50 stopinj v desno. Težko bi bilo. Sever, jug, vzhod in zahod so smeri, v katere gledamo, v katere usmerjamo svojo pozornost. Na enak način so orodja CoRT-a smeri, v katere naj gledamo. Ni pomembno, koliko časa. Čas merimo samo zato, da se navadimo to početi kar hitro. Potrebujemo pa smeri, navodila, kam gledati, kaj raziskati, da dobimo dober vpogled, zaznavanje situacije.

Kako vemo, da razmišljamo kreativno? (ker je bistvo zgubljeno, če se tega ne zavedamo!)

Dobro vprašanje. Odgovor je: morali bi se tega zavedati. Namerno, zavestno bi se morali truditi, da najdete novo idejo, nov način, kako nekaj počnete. Gre za namerni trud, da ste kreativni, ne pa da se vam ideja kar zgodi. Na primer, pogledate kozarec in se vprašate: kako bi lahko izboljšali kozarec? Lahko ga. Ena od enostavnih idej: ni oblikovan okroglo, ampak kot nesimetrični romb (papirnati zmaj). Če pijete iz širokega dela, spijete četrtino več, kot če pijete iz ozkega dela. Če pijete vino in želite samo poskusiti, pijete iz ozkega dela in se ne napijete.

V čem je zanj razlika med modrostjo in inteligentnostjo?

Dobro vprašanje. Biti moder pomeni, da imate dobro percepcijo in zelo širok vpogled. Biti inteligenten pomeni, da se zelo hitro, bistro premikate od enega do drugega. Modri imajo veliko širši vpogled v svoje in tuje izkušnje. Gre za količino. Lahko bi to primerjali s širokokotno lečo in lečo za ostro, a ozko sliko. Inteligentnost je lahko dobra, a je lahko zelo ozka. Modrost je kot širokokotna leča.

DO v Evropi in po svetu

CSR Europe objavlja seznam dogodkov na področju DO

CSR Europe (European business network for Corporate Social Responsibility) objavlja seznam dogodkov (seminarjev, webinarjev, konferenc in drugih dogodkov) na temo družbene odgovornosti. Kot član CSR Europe vam lahko Inštitut IRDO kot našemu članu prepošlje dragocene informacije s teh seminarjev. Za dodatne vsebine nam pišite na clani@irdo.si, informacije vam bomo z veseljem posredovali.

Datum	Naslov dogodka (konferenca, seminar, webinar idr.)
1.6.2017	Webinar: Progress on National Action Plans. Povezava.
1.6.2017	Open webinar: Tax Responsibility - presentation of the self-assessment tool and kick off the learning network. Povezava.
7.6.2017	Webinar: Sustainable logistics. Povezava.
9.6.2017	Webinar: Let's talk about sustainability outside CSR departments: invite your finance colleagues. Povezava.
12.6.2017	Web meeting: Big Data for sustainable development. Povezava.
14.6.2017	Workshop: Sustainable urban mobility. Povezava.
15.6.2017	NPO quarterly webinar and progress on Pact for Youth National Action Plans. Povezava.
27.6.2017	Open Pact for Youth webinar: Unleashing youth's full potential. Povezava.
29.9.2016	Workshop: Business-led collaboration for refugees and migrants. Povezava.
4.7.2017	Open webinar: Innovative Business Models - a new perspective on your company. Povezava.
12.7.2017	Pact for Youth Leaders Meeting. Povezava.

Education Talks: Novi učenci iz priseljskih družin v razredu

Kako se lahko šole pripravijo na prihod učencev iz priseljskih družin? Kakšno podporo potrebujejo učitelji, da bodo znali ustvariti spodbudno okolje za priseljske otroke? Odgovore na vprašanja je [Evropski spletni platformi za šolsko izobraževanje](#) ponudil Barry van Driel, generalni sekretar [mednarodnega združenja za medkulturno izobraževanje](#), ki je šole pozval k razvoju etosa človekovih pravic. [Več.](#)

Francija prepovedala vzrejo delfinov in ork v ujetništvu

Francoska vlada je prepovedala vzrejo delfinov in ork v ujetništvu in neposreden stik občinstva z njimi. Nova zakonodaja, ki je začela veljati po sobotni objavi v francoskem uradnem listu, uvaja tudi strog nadzor nad reprodukcijo teh živali ter zahteva večje bazene zanje. Aktivisti za pravice živali novo zakonodajo označujejo za zgodovinsko zmago. [Več.](#) Vir: Slovenska tiskovna agencija

EEA Signali 2013 - Kakšen zrak dihamo

Kakovost zraka v Evropi: Signali 2013 se osredotočajo na zrak v Evropi. Letošnja izdaja skuša predstaviti trenutno stanje kakovosti zraka v Evropi in odgovoriti na vprašanja, od kje onesnaževala prihajajo, kako nastajajo in kakšne učinke imajo na naše zdravje in okolje. Podajajo tudi pregled našega znanja o zraku in o tem, kako se s problematiko onesnaževanja zraka spopadamo prek številnih politik in ukrepov. [Več.](#) Vir: Evropska agencija za okolje

Madžarska: Stop zakonu, na udaru katerega so NVO

Na Madžarskem se pripravljajo na [sprejem zakona](#), ki bi omejil delovanje nevladnih organizacij (NVO), ki so financirane iz tujine. Namen predlaganega zakona je stigmatiziranje, diskreditiranje in ustrahovanje NVO. Z znatnim povečanjem administracije bi zakon tudi spodkopaval možnosti NVO, da promovirajo in branijo človekove pravice ter nudijo pomembne storitve ljudem na Madžarskem. O zakonu, ki spominja na podobnega ruskega, ki je tam že prizadel delovanje civilne družbe, bo madžarska nacionalna skupščina odločala predvidoma na plenarnem zasedanju med 12. in 15. junijem. Vir: Amnesty International

Evropska okrogla miza o trajnostni potrošnji in proizvodnji

Tokratna 18. konferenca o trajnostni potrošnji in proizvodnji bo potekala na grškem otoku Skiathos **od 1. do 5. oktobra 2017**. Konferenca je ena od najpomembnejših konferenc na tem področju in spodbuja razprave o ključnih vprašanjih trajnostne potrošnje in proizvodnje, izmenjavo misli, znanj, izkušenj in predlogov, pa tudi vzpostavlja evropsko skupnost za raziskave na tem področju in dobro prakso trajnostne potrošnje in proizvodnje.

Namen tokratne konference bo spodbuditi razpravo med zainteresiranimi stranmi, torej podjetji, javnimi zavodi, univerzami, inštituti in raziskovalnimi centri, nevladnimi organizacijami, malimi in srednjimi podjetji, strokovnimi združenji ter ostalimi odločevalci, torej vsemi, ki sodelujejo pri trajnostni potrošnji in proizvodnji.

Več o trajnostni potrošnji in proizvodnji, ki pomenita učinkovitejšo rabo naravnih virov in energije ter zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov in drugih vplivov na okolje, lahko preberete v [publikaciji](#) Evropske unije od koder so povzeti tudi naslednji odstavki. Gre za to, da izdelke in storitve proizvajamo in uporabljamo na način, ki je okolju najmanj škodljiv. Namen je zadostiti temeljnim potrebam po izdelkih in storitvah ter dosegati boljšo kakovost življenja in zagotavljati zadostne vire za prihodnje rodove. Trajnostna

potrošnja zadeva naš življenjski slog, nakupovalne navade ter način uporabe in odlaganja izdelkov in storitev. Trajnostna proizvodnja se osredotoča na zmanjševanje okolijskih vplivov proizvodnih procesov in oblikovanje boljših izdelkov.

Energetska učinkovitost in učinkovita raba virov sta podlaga za konkurenčnost Evrope v prihodnosti. Trajnostna potrošnja in proizvodnja povečujeta potencial podjetij za preoblikovanje okolijskih izzivov v gospodarske priložnosti ter prinašata prednosti tudi potrošnikom.

Številni izdelki, ki jih kupujemo in uporabljamo vsak dan, pomembno vplivajo na okolje, od materialov, uporabljenih za njihovo proizvodnjo, do energije, potrebne za njihovo uporabo, ter odpadkov, ki nastanejo, ko se ti izdelki izrabijo. Če želi biti sodobna družba dolgoročno trajnostna, morajo izdelki, ki najmanj škodujejo okolju, postati sprejet standard.

Potrošniki imajo lahko pomembno vlogo pri varstvu okolja s svojimi odločitvami za nakup izdelkov. Kupovati zelene izdelke je lažje, kot si lahko predstavljate. Obstajajo številni sistemi za označevanje, ki pomagajo potrošnikom pri izbiri z navajanjem podatkov o okolijski učinkovitosti posameznega izdelka. Medtem ko zakonodaja EU, kot je direktiva o okolijski primernosti, zagotavlja tehnične izboljšave izdelkov, pa je označevanje koristno za zagotavljanje ključnih informacij potrošnikom, da se na njihovi podlagi lahko odločijo za nakup.

18th erscp
EUROPEAN FOUNDTABLE ON SUSTAINABLE CONSUMPTION AND PRODUCTION
Greece **2017**

Ne prezrite: »4th CSR Communication Conference«

Številne slovenske družbe v svoja letna poročila že vključujejo poglavje o družbeni odgovornosti oz. trajnostnem razvoju, nefinančno poročanje pa bo v skladu z lani sprejeto direktivo Sveta Evropske unije o razkritju nefinančnih in drugih informacij postalo obvezno z letom 2017 za subjekte javnega interesa z več kot 500 zaposlenimi. Zagotavljanje trajnostne rasti že dolgo ni več le modna muha, temveč sestavni del poslovanja številnih podjetij v svetu. Če je tesno povezano s strategijo, lahko bistveno pripomore k dolgoročni poslovni uspešnosti ter k izboljšanju finančnega položaja podjetja.

Z vami bi radi delili nekaj najnovejših informacij v zvezi z direktivo EU za razkrivanje nefinančnih in raznolikih informacij. Od januarja do aprila 2016, je Evropska komisija izvedla javno posvetovanje, na katerem je zbirala mnenja zainteresiranih strani o neobvezujočih smernicah o metodologiji za poročanje nefinančnih informacij. Sredi septembra 2016 je Evropska komisija pripravila povzetek odgovorov na to temo, kar si lahko ogledate [tukaj](#). Predvidoma do konca novembra bodo objavljene smernice Poročanja o nefinančnih informacijah.

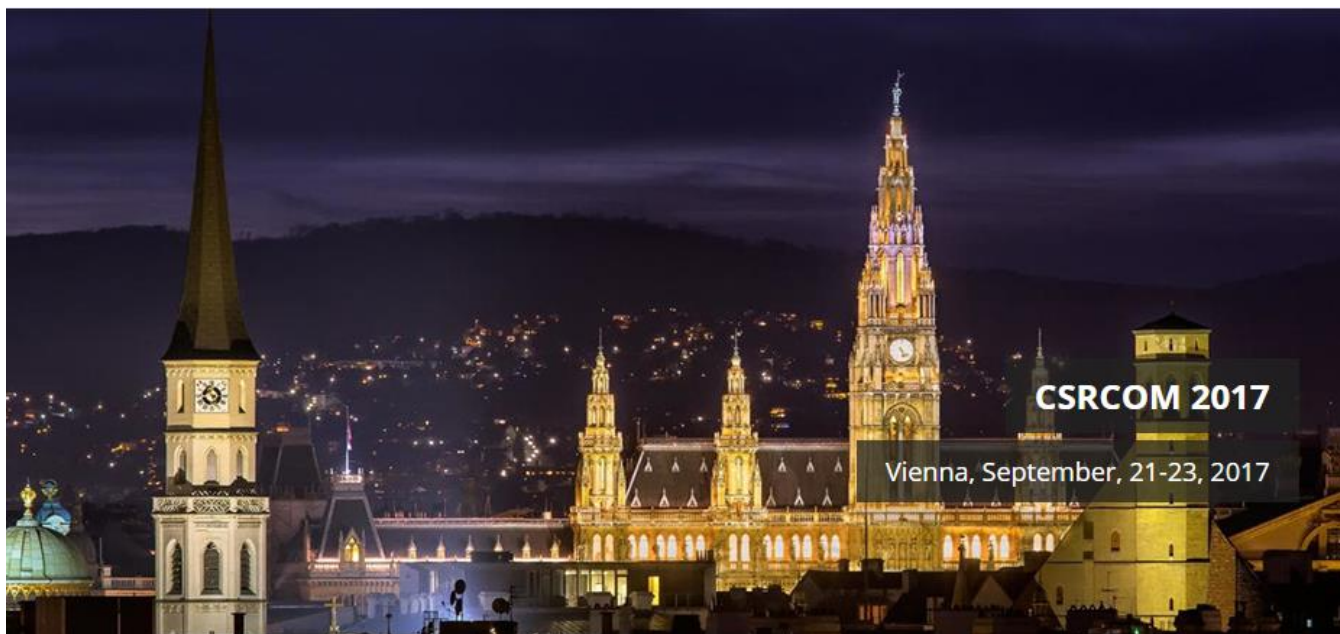
Obveščamo vas tudi o postopku po katerem je CSR Europe predlagala drugim organizacijam, kot so GRI, IIRC, CDSB, EUROSIF in ostalim, da v skupnem pismu opozorijo organe EU, da so po-

trebni spremljevalni ukrepi za podporo krepitev zmogljivosti podjetij in vlagateljev glede trajnosti, družbena odgovornost podjetij (DOP) in poročanje. Namreč, če ne bodo sprejeti ukrepi, namena direktive, ki je izboljšanje notranjega trga v Evropi, povečati vpliv na poslovanje na družbo in ponovno pridobiti zaupanje, le tega ne bo mogoče doseči.

4. mednarodna CSRCOM (Komuniciranje družbene odgovornosti podjetij) bo potekala **med 21. in 23. septembrom 2017 na Dunaju**.

Mednarodna konferenca obravnava ideje, teorije, metodološke in menedžerske pristope ter študije primerov o strategijah družbene odgovornosti podjetij, njenem upravljanju in komuniciranju. Predstavlja lepo priložnost za spoznavanje, razprave in izmenjavo idej ter mnenj med znanstveniki in praktiki.

Komuniciranje družbene odgovornosti podjetij je proces razumevanja pričakovanj deležnikov, artikulacija politike družbene odgovornosti podjetja in upravljanje različnih komunikacijskih orodij z namenom posredovati resnične in transparentne informacije o povezanosti podjetja ali znamke s poslovnimi procesi in aktivnostmi, socialnimi in okoljskimi zavezami in interakcija z deležniki. Vabljeni vsi univerzitetni raziskovalci in učitelji in drugi, ki delujejo znotraj korporativnega komuniciranja, marketinga in menedžmenta, pa tudi praktiki, ki jih zanima družbena odgovornost podjetij, da sodelujejo v dialogu in postavljanju novih trendov. [Več](http://csr-com.org/). Vir: <http://csr-com.org/>

Nove prednostne naloge EU za trajnostni razvoj

Evropska komisija je 22. novembra 2016 v Strasbourgu predstavila strateški pristop k doseganju trajnostnega razvoja v Evropi in po svetu. V **Sporočilu o novih ukrepih za trajnostno prihodnost Evrope** pojasnjujejo, kako 10 političnih prednostnih nalog Komisije prispeva k izvajanju Agende Združenih narodov za trajnostni razvoj do leta 2030 in kako bo Evropska unija v prihodnje uresničevala cilje trajnostnega razvoja. V drugem sporočilu o novem **Evropskem soglasju o razvoju** sta predlagana skupna vizija in okvir za razvojno sodelovanje EU in držav članic, ki sta skladna z Agendo 2030. V tretjem sporočilu o **obnovljenem partnerstvu z afriškimi, karibskimi in pacifiškimi (AKP) državami** pa so predlagani gradniki za novo trajnostno obdobje v odnosih med EU in AKP po letu 2020, ko se izteče sporazum o partnerstvu iz Cotonouja.

Trajnost je evropska blagovna znamka. EU ima močan izhodiščni položaj in veliko izkušenj na tem področju ter visoko raven gospodarskega razvoja, socialne kohezije, demokratične družbe in zavezo k trajnostnemu razvoju, ki je globoko zakoreninjena v evropskih pogodbah. Vendar je treba za ohranitev prihodnosti že danes sprejeti pravilne politične odločitve.

Glavne sestavine novega strateškega pristopa Komisije, ki je bil predstavljen danes, so:

Novi ukrepi za trajnostno prihodnost Evrope

- Odgovor EU na Agendo 2030 bo vključeval delo v dveh smereh: najprej bo treba cilje trajnostnega razvoja vključiti v okvir evropskih politik in sedanje prednostne naloge Komisije, nato pa začeti razprave o dopolnitvi naše dolgoročne vizije in o poudarku sektorskih politik po letu 2020.
- Komisija bo z vsemi razpoložljivimi instrumenti, vključno z orodji za boljšo pravno ureditev, zagotovila, da se bodo v obstoječih politikah upoštevali trije vidiki trajnostnega razvoja, in sicer socialni, okoljski in gospodarski.
- Da bi ustvarila dinamično okolje, v katerem se bodo srečevali različni javni in zasebni

deležniki, bo Komisija oblikovala platformo z več deležniki, ki bo pomembna za nadaljnje ukrepanje in izmenjavo dobrih praks pri izvajanju ciljev trajnostnega razvoja v različnih sektorjih.

- Komisija bo od leta 2017 naprej redno poročala o napredku EU pri izvajanju Agende 2030 in vodila nadaljnje razprave o dopolnitvi dolgoročne vizije za možnosti razvoja po letu 2020.

Novo evropsko soglasje o razvoju

- Predlog za novo Evropsko soglasje o razvoju odraža spremembo paradigme v razvojnem sodelovanju v okviru Agende 2030, ki so ji botrovali vedno bolj kompleksni in medsebojno povezani izzivi današnjega sveta.
- Predlog predstavlja skupno vizijo in okvir za ukrepanje vseh institucij in držav članic ter se osredotoča na najrazličnejše spodbudnike razvoja, kot so enakost spolov, mladi, trajnostna energija in podnebni ukrepi, naložbe, migracije ter mobilnost.
- Cilj je povečati prepričljivost in uspešnost evropske razvojne politike ter njene učinke, in sicer z izvajanjem skupnih analiz in strategij, skupnim načrtovanjem programov, skupnim ukrepanjem ter izboljšanjem poročanja.
- Novo soglasje bi moralo zajeti vse dejavnosti EU in njenih držav članic, ki izhajajo iz razvojne politike. Primer tega pristopa je predlagani evropski načrt za zunanje naložbe, ki bo s pomočjo uradne razvojne pomoči dosegel povečanje financiranja iz drugih virov, da se ustvari trajnostna rast v korist najrevnejših.

Poleg mednarodnih vrhunskih srečanj in konferenc iz leta 2015 v Adis Abebi in Parizu je mednarodna skupnost zdaj dobila nov ambiciozen okvir, ki bo vsem državam skupno omogočil reševanje skupnih izzivov. To je prvič, da cilji trajnostnega razvoja zadevajo prav vse države sveta, in EU je odločena, da bo imela na svetovni ravni vodilno vlogo pri njihovem izvajanju.

Več. Vir: Evropska komisija

Dogodki, konference

Izzivi in težave sodobne družbe

Ris dvorec Rakičan vabi na V. Mednarodno znanstveno konferenco na temo IZZIVI IN TEŽAVE SODOBNE DRUŽBE, ki bo potekala od 3. do 5. julija v RIS Dvorcu Rakičan. Katere namen je predstavitev znanstvenih, raziskovalnih in strokovnih dosežkov ter primerov dobre prakse. Konferenca bo potekala kot interdisciplinarni dogodek, na katerem bodo svoje prispevke in posterje predstavili slovenski in tuji strokovnjaki ter znanstveniki. [Več](#). Vir: RIS Dvorec Rakičan

Konferenca: ZDRAVJE DELOVNO AKTIVNE POPULACIJE

S konferenco Zdravje delovno aktivne populacije, ki bo potekala **22. septembra** v Portorožu želi Fakulteta za vede o zdravju Univerze na Primorskem opozoriti na zdravstvene probleme delovno aktivne populacije, predstaviti aktualne študije na tem področju in nove pristope, ki se uporabljajo v praksi. Rdečo nit konference bodo predstavljali aktualni problemi in izzivi na področju preventive in promocije zdravja, ki bodo obravnavani v sklopu petih vsebinskih področij - sekcij konference: Duševno zdravje delovno aktivne populacije, Uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije na področju javnega zdravja, Družbeni izzivi ohranjanja zdravja žensk, Problemi in izzivi v prehrani delovno aktivne populacije, Telesna (ne)aktivnost in njen pomen za mišično-skeletno in kardio-metabolno zdravje delovno aktivne populacije. [Več](#). Vir: Fakulteta za vede o zdravju Univerze na Primorskem

BledCom 2017: Korporativna družbena odgovornost v hipermodernih časih

Bled bo med **30. junijem in 1. julijem** v Hotelu Golf gostil štiriindvajseti mednarodni simpozij o raziskovanju odnosov z javnostmi BledCom. Osrednja tema letošnjih razprav bo korporativna družbena odgovornost v hipermodernih časih (»CSR in Hypermodern Times«). Udeleženci z vsega sveta bodo poskušali najti odgovore na vprašanja, kot so: katere odgovornosti imajo podjetja in druge organizacije do posameznikov,

skupnosti, okolja, ki nas obdaja, in planeta v celoti; kakšno vlogo imajo odnosi z javnostmi in strateško komuniciranje v tem kontekstu ter kakšno je stanje akademskega korpusa znanja na tem področju prakse. [Več](#). Vir: Marketing Magazin

Konferenca: ZDRAVJE DELOVNO AKTIVNE POPULACIJE
- 22. 9. 2017, Portorož

Eko teden 2017

Leto 2017 je Mednarodno leto trajnostnega turizma za razvoj, katerega glavni namen je spodbujati k boljšemu razumevanju med ljudmi in večjemu zavedanju o bogastvu dediščine različnih civilizacij s ciljem večjega spoštovanja vrednot različnih kultur, kar bi povečalo željo po krepitevi miru v svetu. Dom ustvarjalnosti mladih Maribor vas vabi na **prireditve EKO TEDEN 2017, ki bo potekala od 5. do 9. junija 2017, na Glavnem trgu v Mariboru.**

Koristi modela EFQM

Slovenski državni holding vabi na izobraževalno srečanje, ki bo **8. junija 2017** in sicer na temo Koristi modela EFQM. Predstavili bodo tudi primere odličnih praks uporabe modela EFQM kot orodja za nenehno rast, dvig konkurenčnosti in iskanje dodane vrednosti - uspešne poslovne zgodbe za odjemalce. Svoje bogate izkušnje na poti vpeljevanja in delovanja po modelu EFQM bo predstavil tudi letošnji zmagovalec PRSPO 2016, organizacija Adria Mobil, d.o.o. Novo mesto. Model odličnosti EFQM je neobvezujoče, praktično orodje, ki organizacijam pomaga razumeti lastne ključne prednosti ter možnosti za izboljšavo. S tem orodjem podjetja ocenijo, kje na poti odličnosti so in jim omogoča razumeti vzročno-posledične povezave med tem, kaj je njihova organizacija dela, in rezultati, ki jih dosega. Prijava preko e-prijavnice [tukaj](#). Vir: Slovenski državni holding

Razpisi in priložnosti

Javni razpis za podporo izvajanju dejavnosti s področja spodbujanja ustvarjalnosti, inovativnosti in podjetnosti v osnovnih in srednjih šolah v šolskem letu 2017/2018

Javna agencija SPIRIT Slovenija želi z javnim razpisom na 100 osnovnih in srednjih šolah podpreti izvajanje dejavnosti na področju spodbujanja ustvarjalnosti, inovativnosti in podjetnosti. **Rok za oddajo vlog je 26. 6. 2017.** Skupna višina razpisanih sredstev za financiranje je največ 140.000,00€ v proračunskem letu 2017. Vir: Javna agencija SPIRIT Slovenija

Javni razpis za sofinanciranje mladinskih dejavnosti v Mestni občini Maribor

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje mladinskih dejavnosti v Mestni občini Maribor - projekti v MOM z namenom dviga kompetentnosti mladih, še posebej mladih z manj priložnostmi. Razpis se nanaša na financiranje večjih in manjših projektov. Manjši projekt je projekt, katerega skupna vrednost ne presega tisoč evrov. Večji projekt je projekt, katerega skupna vrednost znaša od tisoč do pet tisoč evrov. **Rok prijave 27.6.2017. Več.** Vir: razpisi.info

Za preprečevanja in zatiranja rasizma, ksenofobije, homofobije in ostalih oblik nestrpnosti

Generalni direktorat Evropske komisije za pravosodje, svobodo in varnost je v okviru programa za pravice, enakost in državljanstvo objavil javni razpis, namenjen sofinanciranju nacionalnih in mednarodnih projektov na področju preprečevanja in zatiranja rasizma, ksenofobije, homofobije in drugih oblik nestrpnosti za leto 2017. Prijavite lahko projekte v vrednosti nad 75 tisoč evrov, Komisija sofinancira do 80% upravičenih stroškov. **Več.** Vir: razpisi.info

Pobuda Prostovoljci EU za humanitarne pomoč: tehnična pomoč za organizacije pošiljateljice – Razpis za zbiranje predlogov – EACEA 09/2017

V okviru pobude Prostovoljci EU za humanitarne pomoč je objavljen javni razpis, namenjen krepi tvi zmogljivosti prihodnjih organizacij gostiteljic, da se pripravijo in odzivajo na humanitarne krize. Poleg tega se bo zagotovila podpora ukrepom za krepitev tehnične zmogljivosti prihodnjih organizacij pošiljateljic, ki bodo sodelovale pri pobudi Prostovoljci EU za humanitarne pomoč. Rok za prijavo je do **3.7.2017. Več.** Vir: razpisi.info

Javni razpis za dodelitev štipendij za deficitarne poklice za šolsko leto 2017/2018

Štipendije za deficitarne poklice so namenjene dijakom, ki se izobražujejo za poklice, za katere na trgu dela ni dovolj kadra, glede na potrebe delodajalcev. Vlogo bo možno oddati od 15.6.2017 do 20.9.2017. Predmet javnega razpisa je štipendiranje izobraževanja na ravneh izobraževanja in področjih, opredeljenih v Politiki štipendiranja, od šolskega leta 2017/2018 do izteka izobraževalnega programa. Vrednost razpisa je 3,6 milijona evrov. **Več.** Vir: Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije

Javni razpis za vzpostavitev večnamenskih romskih centrov

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje projektov vzpostavitve in delovanja VNRC, v katerih se bodo izvajale aktivnosti, namenjene krepi tvi in izboljševanju socialno-ekonomskega položaja pripadnikov romske skupnosti v Sloveniji, njihovi boljši družbeni integraciji ter izgradnji sodelovanja in zaupanja z večinskim prebivalstvom lokalne skupnosti. Namen aktivnosti, ki se bodo izvajale v večnamenskih romskih centrih, je zmanjševanje tveganja revščine, dvig socialnih kompetenc, opolnomočenje in približevanje trgu dela ter aktivno vključevanje pripadnikov romske skupnosti v družbo v Sloveniji. Rok za prejem ponudb je 6. junij. **Več.** Vir: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Nova knjiga: Ustvarjalno recikliranje

Avtor: **Miha Zorec**

Za podrobnosti pokličite na

041 557 739 ali

pišite info@knjigca.si

20. maja bo izšla nova knjiga
USTVARJALNO RECIKLIRANJE.

V knjigi boste našli več kot 40 zanimivih, uporabnih in tudi poučnih izdelkov, ki jih lahko skupaj z otroki izdelate iz vsakdanje odpadne embalaže. Ob ustvarjanju lahko otrokom predstavite pomembne lastnosti umetnih snovi, možnosti in načine njihove obdelave in predvsem spodbujate njihovo domišljijo in čut za ohranjanje narave. Poleg tega otroci ob igri z izdelki, ki so jih izdelali sami, spoznavajo različne naravoslovne pojme in pojave, kot so teža, težišče, zračni tlak, veter, trenje, magnetizem ... Knjiga je zato tudi bogat vir naravoslovno-tehničnih vsebin za delo v vrtcih in osnovnih šolah.

Predstavitvena stran: www.knjigca.si/ustvarjalno-recikliranje

Nova knjiga: Mavrica izza duše

Založba Miš

Milan Jazbec je profesor diplomacije, pisatelj in veleposlanik, ki trenutno služi v Republiki Makedoniji.

Roman »Mavrica izza duše« je prvi del slovenske trilogije o diplomaciji z naslovom »Dama v belem« in prihaja sedaj med bralce v unikatni albanško-arabski dvojezični izdaji. Knjigo, ki je zraven slovenske originalne izdaje izšla še v albanščini in turščini, je izdala Založba Forma 7iz Ljubljane. Drugi del z naslovom »Iskanje izgubljene duše« je izšel pred kratkim pri isti založbi.

Osrednja tema romana je življenje diplomatov, ki zaradi svojega izrazitega socialnega položaja in posebnega načina dela v tujih okoljih zahteva posebno ravnanje, visoko raven kulture in znanja, vse to pa je povezano s spremljajočimi motivi njihovega osebnega in še posebej čustvenega življenja. Obe tematski niti izjemno poudarjeno ustvarjata svojevrsten *Perpetuum* ali celo igro, ki je neposredno in odkrito oblikovana in razvita filozofija življenja. Rojena je iz skic in spominov osrednjega protagonista v globokih razglabljanjih o okoliščinah diplomatskega dela in spreminjajočih se ravnesjih med osebno zavzetostjo in zadovoljstvom kot tudi notranjo svobodo in poštenostjo.

PROJEKT, KI JE VEČ KOT PROJEKT

Ime projekta: Model M Slovenija: Karierno usposabljanje, zaposlovanje in podjetništvo za mlade

Skrajšano ime: Model M Slovenija

Trajanje: Projekt traja od 1. avgusta 2016 do 15. septembra 2018.

Lokacija: Projekt se izvaja nacionalno, s poudarkom v sedmih statističnih regijah po Sloveniji, program usposabljanja mladih pa v naslednjih mestih: v Murski Soboti, Celju, Novem mestu, Ljubljani, Kopru, Bledu oz. Kranju in v Slovenj Gradcu oz. Velenju.

Na fotografiji: 2. generacija udeležencev projekta Model M, Maribor, 2014.

Ključni rezultati projekta: Za večjo zaposljivost in zaposlenost želimo usposobiti vsaj 140 mladih in zaposliti vsaj 32 mladih v sedmih statističnih regijah.

Podporni partnerji: V projekt bodo vključene še druge nacionalne in regionalne mladinske, podjetniške in strokovne organizacije kot podporniki projekta.

Vrednost projekta: 339.206,59 EUR

Sofinancerji: Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020, prednostna os: 8. »Spodbujanje zaposlovanja in transnacionalna mobilnost delovne sile«; prednostna naložba 8.2 »Trajnostno vključevanje mladih na trg dela, predvsem tistih, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposabljaajo, vključno z mladimi, ki so izpostavljeni socialni izključenosti in mladimi iz marginaliziranih skupnosti, vključno prek izvajanja jamstva za mlade«; specifični cilj: 8.2.1 »Znižanje brezposelnosti mladih«.

OPIS PROJEKTA

Namen projekta je, da mladim z usposabljanjem, mreženjem, svetovanjem in aktivno participacijo omogočimo, da ustvarijo svoje modele uspeha. S pomočjo praktičnih nasvetov strokovnjakov in podjetnikov bodo sodelujoči oblikovali lasten karierni ali poslovni načrt in ga skozi mreženje s podjetniki in promocijo tudi uresničili.

Model M pomeni biti mlad in biti vzor drugim, kako inovativno najdeš zaposlitev ali ustvariš svojo lastno. S projektom želimo:

- povečati zaposljivost in zaposlenost mladih v starosti od 15. do vključno 29. let na trgu dela v vsaj sedmih statističnih regijah Slovenije,
- prispevati k večji raznolikosti pristopov k zaposlovanju mladih in jim omogočiti zaposlitev (inovativno iskanje zaposlitve, ustvarjanje lastne zaposlitve preko lastne pravne osebe) s pomočjo podjetniških mrež, regijskih gospodarskih zbornic in kariernih centrov pri univerzah v posameznih regijah ter s pomočjo mladinskega dela in sodelovanja z nevladnimi organizacijami.
- usposobiti regijske organizacije v mladinskem sektorju za naslavljanje in reševanje problema brezposelnosti mladih in s tem na trajnostni način okrepiti kompetence mladinskih delavcev, mladinsko delo in njegov družbeno-gospodarski potencial, tudi s pomočjo Train the trainer programa zanje.

V ČEM JE FINTA MODEL-a M?

Finte ni. Je samo spoštovanje soljudi, vračanje dostojanstva človeku, prebujanje ustvarjalnosti in poguma v človeku, drznosti in učenja preko pripovedovanja zgodb in analiziranja samega sebe.

Gre za to, da verjamemo v človeka. In če ob tebi še vsaj nekdo drug verjame vate, ti bo zagotovo uspelo. In mi se vsakemu posebej posvetimo preko skupinskih predavanj, delavnic, ogledov dobrih praks, načrtovanja in svetovanja. O poslu in še čem. O življenju, prijateljstvu, pomoči, podjetništvu, delodajalcih, zaposlenih, nevladništvu, idejah, uspehih in neuspehih.

Učimo se, kako vstati, kako se pobrati, če padeš in iti naprej. Učimo se, da obupati ni treba, ker je mogoče najti še drugo pot, zlasti če so ena vrata zaprta. In vrat je mnogo. Le vstati moramo s kavča in trkati, prositi, misliti, narediti, vrata odpreti.

Ustvariti svojo prihodnost. Če ne pri drugih in z drugimi, pa pri sebi in zase in z drugimi. Čeprav z malimi koraki. Tudi s temi se daleč pride...

DOSEDANJE IZKUŠNJE

V štirih letih izvajanja programa Model M v Podravju se je zaposlilo od 50-70 odstotkov vključenih udeležencev. Če si želite skupaj z nami ustvariti boljšo prihodnost, se nam pridružite čim prej. Število udeležencev je omejeno (20-40 v regiji), vključitev v program pa je enkratna priložnost za vas.

Kdor prej pride, prej melje!

The EUROPEAN PACT 4 YOUTH

Vabimo vas, da podprete vseevropsko akcijo Pakt za mlade, s katero poskušamo različne organizacije po Evropi skupaj s podjetji in izobraževalnimi ustanovami omogočiti mladim izboljšati njihove spretnosti, znanja in možnosti za zaposlitev. Evropsko kampanjo vodi CSR Europe, Nacionalni partnerski organizaciji CSR Europe za Slovenijo pa sta IRDO – Inštitut za razvoj družbene odgovornosti in MDOS- Mreža za družbeno odgovornost Slovenije, ki akcijo podpira. V Sloveniji je koordinator aktivnosti skupaj s podpornimi partnerji IRDO – Inštitut za razvoj družbene odgovornosti.

Če tudi v vašem podjetju, organizaciji zaposlujete, izobražujete, spodbujate razvoj mladih, vas vabimo, da se nam pridružite.

Preberite informacije [v prilogi](#) o evropski akciji Pact for youth (Pakt za mlade) in se pridružite organizacijam, ki na te področju delujemo v Sloveniji.

Pošljite nam vaše pismo o nameri za sodelovanje. Kmalu vas bomo povabili na prvo srečanje vseh podpornih partnerjev, na katerem bomo dogovorili možnosti prihodnjega sodelovanja in krepitve zaposlovanja mladih.

Za več informacij pišite na naslov info@irdo.si

NEHAJTE SOVRAŽITI SVOJE OTROKE IN VNUKE

Nehajte sovražiti svoje otroke in vnuke -
Družbenoekonomski okvir in osebne lastnosti družbeno odgovornih

1. knjiga, uredniki: Matjaž Mulej, Viljem Merhar, Viktor Žakelj, ISBN 978-961-6620-82-6

Nehajte sovražiti svoje otroke in vnuke -
Informacije za odločanje družbeno odgovornih

2. knjiga, urednika: Matjaž Mulej, Anita Hrast, ISBN 978-961-6620-84-0

Nehajte sovražiti svoje otroke in vnuke -
Uveljavljanje družbene odgovornosti v vzgoji in izobraževanju

3- knjiga, urednika: Matjaž Mulej, Branka Čagran, ISBN 978-961-6620-85-7

NOVO: IZJEMNA TRILOGIJA – ŠTEVILNI AVTORJI: KER NAM JE MAR ZA NAŠE OTROKE IN VNUKE!

IRDO Inštitut za razvoj družbene odgovornosti v (zelo konstruktivnem) sodelovanju s Kulturnim centrom Maribor izdaja trilogijo s tem naslovom s 53 avtorji. To je skoraj stota knjiga Kulturnega centra Maribor v zbirki Frontier in skoraj trideseta knjiga Inštituta IRDO. Izdajo sofinanciramo avtorji z namenskimi dotacijami, vabimo pa vas, da k našemu nadaljnjemu delu prispevate tudi vi z nakupom teh knjig in ali avtorskim sodelovanjem z nami v prihodnje.

MOTO

*Prerokba Indijancev Cree: Šele, ko bo posekano poslednje drevo, šele, ko bo zastrupljena poslednja reka, šele, ko bo ujeta poslednja riba, šele takrat boste spoznali, da denarja ni mogoče jesti.
Narava ne potrebuje ljudi, a ljudje potrebujejo naravo.*

Uredniki in avtorji upamo, da je množica zapisanih misli, zaradi katerih so več tednov zasedali zelo številni ljudje v Parizu v novembru in decembru 2015, odsev gornjega starega spoznanja in njegovega dojemanja.

Naročite knjige zase in vam ljube osebe na naslovu info@irdo.si čim prej.

Definicija družbene odgovornosti

Kaj pomeni družbena odgovornost?

Najpogosteje se koncept družbene odgovornosti pri podjetjih pojavlja na področju ravnanja z zaposlenimi, vlaganja v skupnost (neprofitni projekti), sodelovanja s poslovnimi partnerji (dobaviteljske verige, družbeno odgovorni skladi itd.), odnosa do okolja (proizvodnja ekoloških izdelkov, ...), tržišča (marketing z razlogom, sponzorstva in donacije itd.). V praksi preveč izstopa dobrednost, ki je v resnici važen, a droben delček družbene odgovornosti podjetij in ljudi do pomoči potrebnih delov širše družbe.

Družbena odgovornost podjetij (def. EU, Zelena knjiga 2001) zajema štiri ključna področja:

- pošten odnos do zaposlenih,
  - okolja,
  - širše skupnosti,
  - na trgu (do kupcev, dobaviteljev...),
- + Nujno: dobro načrtovano in izpeljano vodenje.

Poleg te je Evropska Unija pripravila smernice za družbeno odgovornost ISO 26000:2010. Dokument navaja, da je družbena odgovornost organizacije za vplive njenih odločitev in dejavnosti na družbo in okolje.

Definicija DO po ISO 26000:2010 je:

»Družbena odgovornost je odgovornost organizacije za vplive njenih odločitev in dejavnosti na družbo in okolje, ki skozi pregledno in etično ravnanje:

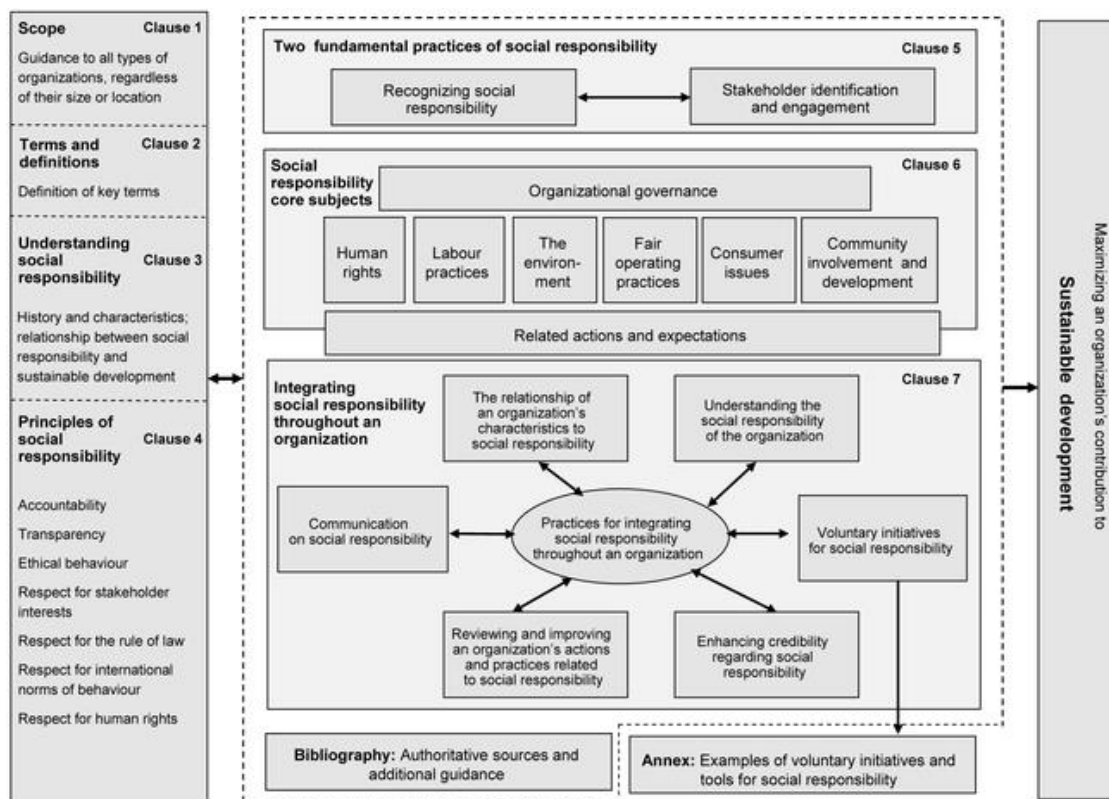
- prispeva k trajnostnemu razvoju, vključujoč zdravje in blaginjo družbe;
- upošteva pričakovanja deležnikov;
- je v skladu z veljavno zakonodajo in mednarodnimi normami ravnanja; ter
- je integrirana v celotno organizacijo in se izvaja v vseh njenih odnosih.

OPOMBA 1: Dejavnosti vključujejo izdelke, storitve in procese.;

OPOMBA 2 : Razmerja se nanašajo na dejavnosti organizacije v okviru polja njenih vplivov.«

Sedem osrednjih tem Standarda za družbeno odgovornost ISO 26000:2010: človekove pravice, zaposlovanje, okolje, etično ravnanje, pravice potrošnikov, vključenost v skupnost in razvoj, vse pa povezujejo celostni pristop, soodvisnost in dobro vodenje.

Več o ISO 26000 lahko preberete na spletni strani: <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:26000:ed-1:v1:en>

IRDO

Inštitut za
razvoj
družbene
odgovornosti

*Skupaj z vami
sestavljamo
mozaik znanja
in sodelovanja
za več družbene
odgovornosti*

VABIMO VAS V

**VODILNO SLOVENSKO ORGANIZACIJO
ZA DRUŽBENO ODGOVORNOST IN TRAJ-
NOSTNI RAZVOJ PODJETIJ, NEVLADNIH
ORGANIZACIJ IN USTANOV**

Sodelujte pri sestavljanju mozaika znanja o družbeni odgovornosti in njenem vplivu na različna področja našega življenja, dela in okolja. Po svojih močeh se povežite pri iskanju rešitev in njihovem udeležanju.

**K DRUŽBENI ODGOVORNOSTI LAHKO
POMEMBNO PRISPEVATE TUDI VI.**

**SODELUJTE Z NAMI,
POSTANITE NAŠI ČLANI!**

IRDO
Inštitut za
razvoj
družbene
odgovornosti

**IRDO – Inštitut za razvoj družbene odgo-
vornosti**

Preradovičeva ulica 26, 2000 Maribor,
Tel.: **031 344 883**, Fax: **02 429 71 04**,
e-pošta: info@irdo.si

Spletna mesta: www.irdo.si,
www.horus.si, [www.mladinski-
delavec.si](http://www.mladinski-delavec.si), www.odgovoren.si,
www.chance4change.eu

IRDO **10** LET
2004 - 2014
Inštitut za
razvoj
družbene
odgovornosti